

Nederlandse Mediation

Special Familiemediation

NP/NEDMEDI-M119999

Jurisprudentie voor de mediator

p. 1

NM 2019/35

Echtscheiding. Verdeling gemeenschap van goederen. Ongelijke verhouding in juridische- en financiële kennis tussen partijen. Pensioen in eigen beheer. Wet Uitfasering van het Pensioen in Eigen Beheer.

p. 2

NM 2019/23

Nalatenschapsmediation. Erfenis. Uitleg testament.

p. 3

NM 2019/9

Scheiding. Ouderschap. *Parenting coordination* proces.

p. 8

NM 2018/47

Ouderschapsplan. Baby geboren na einde relatie. Ouderschapsplan pasgeboren baby. Niet-samenwonende ouders.

p. 10

NM 2018/35

Voortzetting familiebedrijf.

p. 17

NM 2018/19

Echtscheiding. huwelijkse voorwaarden, co-mediation.

p. 24

NM 2017/43

Echtscheiding. Belaste eigen geschiedenis. Ondertoezichtstelling. Ouderschapsplan. Gedwongen jeugdhulpverlening in het kader van een ondertoezichtstelling.

p. 26

NM 2017/34

Familierecht: Gezag. Onderhoud. Kind. Ouderschapsplan/ouderschapsrenovatieplan. Omgang. Kinderalimentatie.

p. 28

NM 2016/40

Echtscheiding. Gemeenschap van goederen. Verdeling overwaarde woning. Recht van hypotheek. Afwijkend vereveningsdeel pensioen.

p. 31

NM 2015/35

Echtscheiding. Huwelijkse voorwaarden koude uitsluiting. Investering in echtelijke woning. Kortere duur partneralimentatie in verband met pensioengerechtigde leeftijd man.

p. 34

NM Nederlandse Mediation

Hoofredactie
Fred Schonewille

Redactie
Annet Draaijer
Carla Goosen
Désirée Siemerink-Looten
Caroline Kloppers
Diederik Diercks

Medewerkers
Liesbeth Begheijn
Lia Bode
Arno Diederens
Diederik Diercks
Liesbeth Gombert
Cindy de Haas
Arthur de Kok
Astrid Kraag
Fer Kousen
Bart Neervoort
Kim Richel
Nicole Sjoer
Sanne Schreurs
Annette Veraart

Redactiesecretariaat
Nelleke van Thiel-Wortmann, nellekevanthiel@reulingschutte.nl

Uitgever
Mr. drs. N.J.T. Duin, nicolai.duin@wolterskluwer.com

Citeerwijze
NM jaar/publicatienummer, paragraafnummer
Bijvoorbeeld: NM 2019/12, par. 3.4

Versijning
4 afleveringen per jaar

Abonnementen
Raadpleeg voor de abonnementsmogelijkheden en de bijbehorende prijzen: www.wolterskluwer.nl/shop.

Klantenservice
Onze klantenservice kunt u bereiken via:
www.wolterskluwer.nl/klantenservice

Missie en formule
In Nederland worden veel conflicten en geschillen inmiddels via mediation beslecht. De vertrouwelijkheid die mediation kenmerkt brengt echter mee dat de resultaten daarvan onbekend zijn. Daardoor is er sprake van een leemte in de informatievoorziening die onwenselijk is. De praktijk maar ook het wetenschappelijk onderzoek en het onderwijs zijn ermee gediend om kennis te kunnen nemen van de resultaten die in mediation tot stand komen. Nederlandse Mediation (NM) wil deze leemte invullen door op consistente en gestructureerde wijze casuïstiek te behandelen, vergelijkbaar met jurisprudentietijdschriften. De mediations worden aangeleverd door professionele medi-

ators werkzaam in de praktijk en geselecteerd en bewerkt door de redactie en het team van vaste medewerkers.

Auteursrecht

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Wolters Kluwer Nederland B.V. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wolters Kluwer. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3051, 2130 KB).

Disclaimer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en Wolters Kluwer geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Algemene voorwaarden en privacy statement

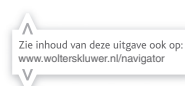
Op alle aanbiedingen en overeenkomsten van Wolters Kluwer Nederland B.V. zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland B.V. U kunt deze raadplegen via: www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden.

Indien Wolters Kluwer Nederland B.V. persoonsgegevens verkrijgt is daarop het privacybeleid van Wolters Kluwer Nederland B.V. van toepassing. Dit is raadpleegbaar via www.wolterskluwer.nl/privacy-cookies.

Standaardpublicatievoorwaarden

Op iedere inzending van een bijdrage of informatie zijn van toepassing de Standaardpublicatievoorwaarden van Wolters Kluwer Nederland BV, gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank Amsterdam onder nr. 121/2004. De Standaardpublicatievoorwaarden kunt u raadplegen via: www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden.

ISSN 2352-247X
www.wolterskluwer.nl



NAVIGATOR



Jurisprudentie voor de mediator

Voor u ligt een bijzondere uitgave van Nederlandse Mediation: een special over familiemediation! Met dit thema haken we aan bij de Week van de Mediation 2019, die helemaal in het teken staat van dit onderwerp.

Voor het geval u het gemist heeft: elk jaar in de derde week van oktober organiseren we met elkaar de Week van de Mediation. Tijdens deze week willen we laten zien dat mediation werkt. Overal in Nederland organiseren onze leden activiteiten en online delen we veel informatie en casussen, dit jaar over familiemediation.



Zoals u ongetwijfeld weet, is familiemediation veel breder dan echtscheidingen alleen. Ook nalatenschap, familiebedrijven of verstoorde onderlinge relaties vallen onder deze noemer.

Misschien denkt u nu: familiemediation is mijn specialisatie niet, dus is deze uitgave wel aan mij besteed? Wij zijn ervan overtuigd dat dit wel het geval is! Wij geloven namelijk dat familiemediation niet alleen interessant is voor de familiemediator, maar ook voor mediators die op andere terreinen werkzaam zijn. Dynamieken in families vind je immers ook in bedrijven, bij burens op de werkvloer en tussen vrienden onderling.

Als mediator is het belangrijk om de ontwikkelingen binnen ons vakgebied bij te houden. Dit kan door vakliteratuur te lezen, maar ook door te leren van elkaars ervaringen. In dit nummer zijn verschillende ervaringen op een rijtje gezet voor u. Uit die verschillende casussen kunt u zien wat de belangen achter de feiten zijn, wat het resultaat is van mediation (zowel juridisch als psychologisch) en wat de observaties van andere mediators zijn. Ook als een zaak niet 'gelukt' is, kunnen we daar veel van leren. Wat was bijvoorbeeld het kantelpunt, welke conflictdynamieken heeft de mediator in kwestie gesignaleerd en hoe is hij daarmee omgegaan?

Als NMv zijn we trots dat we onze leden het tijdschrift Nederlandse Mediation als dienst kunnen aanbieden. Het is eigenlijk jurisprudentie, maar dan voor de mediator. Het tijdschrift biedt veel casussen vanuit de verschillende werkgebieden van de mediator: overheid, straf, arbeid, zakelijk en familie. Kortom, voldoende inspiratie om uit te putten en om kennis op te doen!

Nog even goed om weten: de mediations in deze mooie special zijn tevens online te raadplegen!

Frederique van Zomeren,
Voorzitter Nederlandse Mediatorsvereniging

NM 2019/35

Echtscheiding. Verdeling gemeenschap van goederen. Ongelijke verhouding in juridische- en financiële kennis tussen partijen. Pensioen in eigen beheer. Wet Uitsluiting van het Pensioen in Eigen Beheer.

Art. 3:178 BW

Partijen: man/vrouw.

Essentie

Partijen zijn achttien jaar in gemeenschap van goederen met elkaar gehuwd. Zij hebben samen drie minderjarige kinderen. De man houdt 100% aandelen in een Beheer B.V. Deze Beheer B.V. houdt 100% aandelen in een praktijkvennootschap en deze laatstgenoemde vennootschap is aandeelhouder in een naamloze vennootschap. Partijen hebben niet dezelfde juridische- en financiële kennis en willen graag dat een goede uitkomst voor beiden onder begeleiding van deskundigen wordt gewaarborgd.

INHOUD MEDIATION

Casus

Man (46 jaar) en vrouw (43 jaar) zijn achttien jaar in gemeenschap van goederen met elkaar gehuwd. Zij hebben drie minderjarige kinderen van 17 jaar, 16 jaar en 14 jaar. Partijen hebben gezamenlijk besloten uit elkaar te gaan en tot echtscheiding over te gaan. Zij willen dit in harmonie oplossen. Het totale gezamenlijke vermogen van partijen wordt – nadat het pensioen in eigen beheer is afgekocht – geschat op ruim € 2.500.000. De man houdt 100% aandelen in een Beheer B.V. Deze Beheer B.V. houdt weer 100% aandelen in een praktijkvennootschap en deze laatstgenoemde vennootschap is aandeelhouder in een naamloze vennootschap. Van meet af aan was duidelijk dat er een ongelijkheid was in de mate van kennis van de juridische- en financiële gevolgen van de echtscheiding. De man (jurist) was beter op de hoogte en overzag deze gevolgen beter dan de vrouw. De vrouw had dus een achterstand in kennis, die noodzakelijk was voor het regelen van duurzame afspraken. Daarvan waren partijen en de mediator zich bewust. In overleg is daarom ook een financieel deskundige aangesteld die partijen kenden en waarin zij beiden vertrouwen hadden. De financieel deskundige is bij alle gesprekken aanwezig geweest en heeft een aantal financiële onderwerpen ruim voor de gesprekken voorbereid, zoals het maken van een vermogensopstelling en het (laten) berekenen van de pensioenaanspraken. De man had pensioen in eigen beheer opgebouwd. De Wet Uitsluiting van het Pensioen in Eigen Beheer (Wet PEB) speelde een belangrijke rol bij het maken van afspraken over de afwikkeling van de pensioenaanspraken. Met deze wet is de opbouw van pensioen in eigen beheer afgeschaft

en voorziet de wet in een mogelijkheid om de reeds opgebouwde pensioenaanspraken af te kopen, om te zetten in een oudedagsvoorziening of een premievrij pensioen in eigen beheer te houden. Over deze en andere gevolgen van de echtscheiding waren partijen het vrij snel eens.

Belangen

Alle betrokkenen hadden er belang bij dat beide partijen zodanig financieel en juridisch (voldoende) waren voorgelicht dat zij goed in staat waren om gelijkwaardig met elkaar te onderhandelen en de consequenties van de gemaakte afspraken te overzien (informed consent). De advocaat-mediator heeft partijen (neutraal) voorgelicht ten aanzien van de juridische onderwerpen en de financieel deskundige ten aanzien van de financiële onderwerpen, waaronder over de (toentertijd) nieuwe wet 'Wet PEB' die drie verschillende opties biedt om het opgebouwde pensioen in eigen beheer fiscaal te beëindigen of uit te faseren. De financieel deskundige heeft partijen geïnformeerd over de fiscale consequenties hiervan en de aanspraak op compensatie voor de vrouw.

Resultaat

Door de informatieverstrekking en de goede voorbereiding voor de gesprekken door de deskundigen waren partijen in staat om met vier gesprekken van gemiddeld twee uur – in een relatief korte tijd – duurzame afspraken te maken omtrent het ouderschapsplan, de verdeling van het vermogen, de te betalen alimentatie en over de pensioenaanspraken. De financieel adviseur had een geheimhoudingsverklaring getekend waarin hij had verklaard dat al hetgeen is besproken tijdens de mediation vertrouwelijk is en hij de verplichting heeft om al het besprokene geheim te houden, ook als de mediation zou mislukken. Partijen zijn overeengekomen dat de echtelijke woning aan de man wordt toegeëld en er is een nieuwe woning voor de vrouw gekocht. De partneralimentatie is door de man definitief en onvoorwaardelijk afgekocht. Alle aandelen in de Beheer B.V. die tot de gemeenschap van goederen behoorden, zijn toegeëld aan de man. In verband hiermee heeft de man de rekening-courantschuld als eigen schuld voldaan. Met betrekking tot het pensioen hebben partijen afgesproken dat de pensioenaanspraken van beide partijen conform de Wet PEB worden afgekocht. De vrouw heeft hiervoor een financiële compensatie ontvangen en er is voor haar een overlijdensrisicoverzekering afgesloten op het leven van de man.

Opmerkingen mediator

Clënten waren constructief ingesteld. Het samenwerken met de financieel deskundige heb ik als positief en efficiënt ervaren. Clënten

waren goed in staat om zich de juridische- en financiële aspecten snel eigen te maken. Aandachtspunt was oplettend te blijven op de informatieverstrekking. Ik heb regelmatig afgetast of partijen voldoende op de hoogte waren van de juridische- en financiële implicaties van de echtscheiding. Tijdens de besprekingen heb ik hierop gelet door hen nu en dan te bevragen en te verifiëren of zij het besprokene goed hadden begrepen. Belangrijk punt in deze mediation was dus te verifiëren of er 'informed consent' was.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen zijn naar de mediator verwezen door een verwijzer in de financiële sector.

Co-mediation

Er heeft geen co-mediation plaatsgevonden.

Achtergrond mediator

Familierechtadvocaat.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Partijen zijn begeleid door een financieel deskundige. Partijen hebben niet op de achtergrond ieder een eigen advocaat geraadpleegd.

Intake/plenaire/caucus

Alle gesprekken zijn met de betrokken partijen gezamenlijk geweest. Bij alle gesprekken is de financieel deskundige aanwezig geweest. Er is geen caucus toegepast.

Verslaglegging

Van de gesprekken zijn korte verslagen gemaakt die na afloop aan partijen zijn toegestuurd.

Duur

De duur van de mediation was veertien maanden, waarbij partijen om hun moverende redenen tussenpozen hebben ingelast. Er zijn vier gesprekken geweest van gemiddeld twee uur per gesprek.

M. de Boorder, De Boorder Familie- en Erfrecht Advocaten & Mediators te Amsterdam en Bussum

NM 2019/23

Nalatenschapsmediation. Erfenis. Uitleg testament.

Art. 4:46 BW

Partijen: vader en dochter

Essentie

Tussen vader en dochter – enig kind – was na het overlijden van erflaterster (de echtgenote/moeder) een conflict ontstaan omtrent de uitvoering van

haar testament. Al snel bleek dat er weliswaar enkele financiële knopen doorgehakt dienden te worden, maar het werkelijke probleem school in de zeer gebrekkige communicatie tussen vader en dochter.

INHOUD MEDIATION

Casus

Toen erflaterster ernstig ziek was geworden bleek dat zij was vervreemd van haar echtgenoot. Zij koos ervoor bij haar dochter te gaan wonen die in een stad woonde in het midden van het land, op anderhalf uur rijden van haar woonplaats. Daarna werd het contact tussen de echtgenoten vrijwel verbroken, hetgeen de relatie tussen vader en dochter beschadigde omdat de vader van mening was dat zijn dochter zijn echtgenote tegen hem opzette. De echtgenoten waren in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwd en het belangrijkste vermogensbestanddeel betrof de echtelijke woning die deels een atelierfunctie had waarin erflaterster haar beeldhouwwerk toonde en verkocht. Het overlijden van erflaterster had meegebracht dat dit huis voor de helft eigendom was van de vader en voor de helft eigendom van de dochter als enig erfgename van haar moeder.

Erflaterster bleek na haar overlijden haar dochter tot haar enige erfgename te hebben benoemd en dit gegeven bracht mee dat de vader vreesde dat het huis waarin hij vele tientallen jaren met zijn echtgenote had gewoond en waarin hun dochter was opgegroeid, verkocht zou moeten worden, omdat hij niet over de financiële middelen beschikte om zijn dochter uit te kopen.

In de individuele gesprekken waarmee de mediation is aangevangen hebben zowel vader als dochter hun onmacht getoond om weer verbinding met elkaar te vinden en hebben zij uitgesproken dat de juridische procedure waarin ze waren beland alleen maar tot verdere verwijdering heeft geleid.

In de mediation zijn van begin af aan de juridische, zakelijke en relationele/communicatieve dimensies benoemd en heeft de mediator ervoor gekozen om in de gezamenlijke gesprekken steeds te werken vanuit deze drie perspectieven tegelijk, in plaats van gefaseerd relationeel op te bouwen, zakelijk te inventariseren en juridisch te vertalen.

Nadat in de eerste twee gesprekken over en weer veel verwijten en beschuldigingen werden geuit, slaagden vader en dochter er met vallen en opstaan in om – mede met behulp van concrete communicatieoefeningen die door de mediator waren aangereikt – tot een dialoog te komen waarin ze er blijken van konden geven de diepe pijn, onmacht en eenzaamheid van de ander te kunnen voelen en verstaan. Ook werd inzicht

verkregen in de disfunctionele communicatieve patronen waarin vader en dochter waren beland en die zij ieder voor zich erg moeilijk eenzijdig konden doorbreken.

Deze ontwikkeling gaf voldoende vertrouwen om elkaar ook weer voorzichtig te ontmoeten buiten de mediationgesprekken om.

Op zakelijk terrein zijn al in het eerste gesprek verschillende opties geformuleerd om tot een evenwicht te komen waar het betreft het belang van de vader in zijn huis te kunnen blijven wonen en het belang van de dochter haar studieschuld van ruim € 45.000,- af te kunnen lossen. Dit was mogelijk omdat de individuele gesprekken waarmee de mediation is begonnen hiervoor al veel bouwstenen hadden aangereikt en de mediator het voortouw heeft genomen in het neerzetten van de juridische context.

Door deze door de mediator geïnitieerde werkwijze ontstond bij partijen al in een vroeg stadium het vertrouwen dat daadwerkelijk oplossingen mogelijk waren en het erop aankwam te gaan samenwerken.

Technisch gezien speelde de moeilijkheid dat de dochter enerzijds financieel niet in staat was haar studieschuld in één keer af te lossen maar anderzijds beschikte over vermogen op papier – te weten haar aandeel in het huis – waardoor zij mogelijk inkomstenbelasting in box 3 ('vermogensbelasting') verschuldigd zou zijn en wellicht toeslagen mis zou lopen (zorgtoeslag, huurtoeslag) omdat zij over het desbetreffende vermogen beschikte. In dit verband is een financieel planner gevraagd om berekeningen te maken en een oplossing aan te reiken, wat het beoogde resultaat had.

Doordat de communicatie tussen vader en dochter sterk verbeterde, zijn zij in de laatste twee mediation gesprekken in staat geweest om tot creatieve oplossingen te komen. Zo werd afgesproken om met een heel hoge vraagprijs en een lange verkooptermijn van het huis te gaan werken zodat niet gevaren behoefde te worden op taxatierapporten die sterk uiteenliepen en de vader zekerheid had dat hij nog geruime tijd in het huis kon blijven wonen. Verder kon een zodanige regeling worden getroffen waar het de aflossing van de studieschuld van de dochter betrof, dat de stress die zij op dat punt steeds had gevoeld, verdween.

Uiteindelijk bleken vader en dochter ook in staat om afspraken te maken omtrent de afwikkeling van de artistieke nalatenschap van hun moeder. Op dit terrein bleek een grote complementariteit tussen beiden doordat de dochter ter versterking van de fysieke gallery de webshop kon realiseren waarvoor de vader nooit kans had gezien en

werd door beiden gekozen om gezamenlijk op te trekken in de rechtsvorm van een vennootschap onder firma.

Belangen

- het weer vinden van verbinding als vader en dochter en het verbeteren van de onderlinge communicatie;
- het helen van het disfunctionele gezinssysteem;
- het gezamenlijk vinden van oplossingen zodat de juridische procedure die er bij beiden heeft ingehakt niet voortgezet hoeft te worden;
- het nog vele jaren kunnen blijven wonen in het huis door de vader;
- het bepalen van de reële waarde van de woning;
- het op termijn kunnen aflossen van haar studieschuld door de dochter en het wegnemen van de hiermee gepaard gaande stress;
- het beheren van de artistieke nalatenschap van erflaatster;
- het komen tot een notariële en fiscale afhandeling van de nalatenschap van erflaatster.

Resultaat

Partijen zijn er tijdens de mediation in geslaagd om evenwichtige – en door beiden echt gedragen – zakelijke en financiële afspraken met elkaar te maken waarmee hun hiervoor genoemde belangen in hoge mate zijn gediend en die tevens bestaande zorgen bij hen beiden hebben weggenomen.

Belangrijker is echter nog dat partijen hun onderlinge communicatie sterk hebben kunnen verbeteren en tevens hebben kunnen werken aan hun relatie als vader en dochter door enkele keren samen te gaan eten, gezamenlijk hun schouders te zetten onder de gallery en de webshop en – last but not least – door samen Kerst te vieren, reeds enkele maanden voorafgaand aan de afronding van de mediation.

Opmerkingen mediator

Wat in deze mediation erg verdrietig was is dat de grote eenzaamheid die elk van de leden van dit gezin jarenlang heeft ervaren en het onvermogen iets aan deze situatie te veranderen duidelijk zijn geworden, alsmede de grote invloed die dit op elk van de drie gezinsleden heeft gehad.

De vennootschap onder firma tussen vader en dochter die is gestart was niet alleen een mooie zakelijke oplossing maar had in het licht van het voorgaande vooral grote betekenis in de vader-dochterrelatie en in het helen van het disfunctionele gezinssysteem; door het samen bezig zijn met de door de echtgenote/moeder gemaakte beelden was zij in dit proces ook aanwezig.

In deze mediation is voorts gebleken dat alleen tot een optimaal resultaat kon worden gekomen indien werd gewerkt op zowel het relationele terrein als op het zakelijke en het juridische terrein. Op elk van deze drie gebieden dienden tegelijkertijd stappen te worden gezet om tot een geslaagde mediation te kunnen komen.

In dit verband zij opgemerkt dat in een nalatenschapsmediation de juridische aspecten veelal niet het zwaarst wegen maar deze wel steeds aanwezig zijn en geadresseerd zullen moeten worden op een wijze die enerzijds de partijautonomie van de betrokken partijen ten volle honoreert maar anderzijds de verantwoordelijkheid voor het inbrengen van het juridisch kader, respectievelijk voor een juiste juridische vertaling van de gemaakte afspraken bij de mediator laat.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen zijn naar de mediator verwezen door de rechtbank.

Co-mediation

Er heeft geen co-mediation plaatsgevonden.

Achtergrond mediator

Legal family/family business mediator; oud-notaris.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Ieder van partijen had een advocaat die op de achtergrond beschikbaar was. Verder is een financieel planner gevraagd om enkele berekeningen te maken en diende na afloop van de mediation een notaris te worden ingeschakeld voor het opmaken van enkele notariële akten, ter uitvoering van de gemaakte afspraken.

Intake/plenair/caucus

Individuele intakegesprekken; verder plenaire gesprekken.

Verslaglegging

Van de gezamenlijke gesprekken zijn korte verslagen gemaakt.

Duur

Ruim tien maanden waarin met relatief grote tussenpozen een zestal gezamenlijke gesprekken is gevoerd, alsmede enkele individuele gesprekken met elk van partijen (zowel aan tafel als telefonisch) en er in de zomervakantie geen gesprekken zijn geweest.

Fred Schonewille, Schonewille & Schonewille Legal Mediation te Amsterdam en Rotterdam

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

FASTSTELLINGSOVEREENKOMST

De ondergetekenden:

1. *
2. *

de ondergetekenden hierna tezamen te noemen: partijen.

Considerans

- I. Partijen zijn vader en dochter en echtgenoot, respectievelijk dochter van *, overleden op * te *, de echtgenoten waren gehuwd in de wettelijke gemeenschap van goederen die door het overlijden van erflaatster is ontbonden.
- II. Sedert het overlijden van erflaatster zijn partijen verwikkeld geweest in een juridische procedure ter zake van de uitleg en uitvoering van het testament van erflaatster waarin deze haar dochter had benoemd tot haar enige erfgename, waarin mede de andere wettelijke rechten uitgewerkt in afdeling 2 van Titel 3 van Boek 4 Burgerlijk Wetboek waren betrokken.
- III. Partijen hebben er in het voorjaar van * op instigatie van de rechtbank * voor gekozen om in mediation te trachten tot een door hen beiden gedragen oplossing te komen voor de kwesties die hen verdeeld hielden.
- IV. Tijdens de mediation hebben zowel individuele als gezamenlijke gesprekken plaatsgevonden en is gebleken – nadat zij jegens elkaar veel hebben uitgesproken, door hen over en weer aannames zijn geverifieerd en misverstanden zijn opgehelderd – dat er bij partijen de bereidheid is ontstaan om elkaar de hand te reiken, het verleden zo goed mogelijk achter zich te laten, er zorg voor te dragen dat hun onderlinge communicatie ten minste op het in het tijdens de mediation bereikte niveau blijft en in de toekomst samen met elkaar op te trekken als vader en dochter.
- V. Partijen zijn begin * tot een zakelijk vergelijk gekomen ter zake waarvan zij deze vaststellingsovereenkomst hebben gesloten.
- VI. Het sub V. bedoelde zakelijke vergelijk brengt mee dat respectievelijk de wettelijke gemeenschap van goederen waarin erflaatster en partij 1 waren gehuwd – welke gemeenschap door haar overlijden is ontbonden – deels wordt verdeeld en deels onverdeeld blijft, door partijen een compromis is gesloten waar het betreft de door partij 2 gewenste verkoop van de echtelijke woning en ten behoeve van partij 1 een recht van vruchtgebruik zal worden gevestigd.

VII. Met de in deze overeenkomst opgenomen geschillenclausule beogen partijen uitdrukkelijk een keuze te maken voor de toepassing van mediation ingeval tussen hen een geschil ontstaat over de uitleg van deze overeenkomst of naar aanleiding van hetgeen door hen in deze overeenkomst is bepaald. Partijen hebben voorts het oogmerk om – indien een mediation als bedoeld niet of slechts gedeeltelijk zou slagen – tevens reeds nu op voorhand te voorzien in een deskundige beslisser die zij hebben gevonden in de kantonrechter in artikel 96 Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, ten einde op adequate wijze en tegen geringe kosten, desgewenst zonder inschakeling van een advocaat, een bindende beslissing te kunnen verkrijgen; partijen kiezen in dit verband specifiek voor de kantonrechter te *. Partijen geven met hun keuze voor mediation uitdrukking aan hun opvatting dat het zeer wenselijk is om uit respect voor elkaar als vader en dochter, door toepassing van mediation zich ervoor in te spannen om eerst zelf tot een oplossing van een geschil dat over of naar aanleiding van deze overeenkomst zou ontstaan te komen, mede gezien het feit dat deze overeenkomst in goed overleg tot stand is gebracht.

VIII. Partijen wensen met deze overeenkomst een finale en definitieve regeling te treffen ter zake van de afwikkeling van de nalatenschap van erflaatster en zij hebben daartoe weloverwogen voor de vorm van een vaststellingsovereenkomst gekozen.

Vaststellingsovereenkomst

Deze overeenkomst dient waar het betreft alle daarvoor in aanmerking komende aspecten daarvan – waaronder begrepen de vermogensverrekening en – verdeling –, te worden beschouwd als een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 900 e.v. Boek 7 Burgerlijk Wetboek, aangezien partijen zich bij deze (bewijs) overeenkomst jegens elkaar binden tot vaststelling van hetgeen rechtens tussen hen geldt, ter beëindiging van verdeeldheid daarover en ter voorkoming van nieuwe onzekerheid of geschil daaromtrent. Deze overeenkomst is derhalve uitdrukkelijk bestemd om ook te gelden voor zover partijen van de tevoren tussen hen bestaande rechtstoestand afwijken.

Vaststellingen

Partijen stellen het volgende vast:

A. de nalatenschap van erflaatster omvat per de datum van overlijden van erflaatster de onverdeelde helft in de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap genoemd sub I die de echtelijke woning gelegen aan de *

(hierna te noemen: het registergoed) omvat, de activa behorend tot de eenmanszaak * – in hoofdzaak betreffende een kleine honderd door erflaatster vervaardigde beelden en fotoreproducties van de desbetreffende kunstwerken –, een banktegoed ter grootte van € *, – gesteld en/of ten name van de vader en erflaatster, een thans onbekend doch zeer gering banktegoed gesteld ten name van erflaatster, inboedelgoederen, een hypothecaire schuld aan de *bank ter grootte van in totaal € *, alsmede een schuld aan de * ter grootte van ongeveer € *;

- B. partijen sluiten hun bevoegdheid uit verdeling te vorderen van het registergoed en de eenmanszaak – beide sub A genoemd – voor de in artikel 178 lid 5, Boek 3 Burgerlijk Wetboek genoemde maximale periode van vijf jaren, welke periode na ommekomst daarvan desgewenst door hen kan worden verlengd;
- C. ten behoeve van partij 1 zal een recht van vruchtgebruik ten laste van het aandeel van partij 2 in zowel het registergoed als de eenmanszaak – beide sub A genoemd – worden gevestigd dat ingaat per de datum van overlijden van erflaatster en dat zal eindigen op het moment waarop het registergoed zal worden geleverd aan de koper daarvan gedurende de sub H genoemde verkoopperiode; aan het desbetreffende vruchtgebruik zullen niet de genoemde bevoegdheden tot verteren en vervreemden worden verbonden;
- D. aan partij 2 wordt de helft van het sub A genoemde banktegoed ter grootte van € * toegedeeld, derhalve € *;
- E. aan partij 2 wordt het ten name van erflaatster gestelde banktegoed toegedeeld;
- F. partijen zullen in goed overleg de inboedel verdelen en aan partij 2 zullen daarbij tevens enkele schilderijen worden toegedeeld die – als zijnde voor haar gereserveerd – vooreerst in het pand aan de * te *, genoemd sub A, aanwezig zullen blijven;
- G. de sub A. genoemde eenmanszaak zal vooreerst door partijen worden voortgezet in de vorm van een vennootschap onder firma, waarbij partij 1 primair de verantwoordelijkheid draagt voor de kleine winkel die in het registergoed is gevestigd en partij 2 primair de verantwoordelijkheid draagt voor de webwinkel; partijen zullen nader overeenkomen waar het betreft de door hen in het kader van de desbetreffende VOF te maken afspraken;
- H. het registergoed zal uiterlijk per * door partijen gezamenlijk te koop worden aangeboden door tussenkomst van makelaarskantoor * te * en partijen zullen in de tweede helft van de maand * de noodzakelijke voor-

bereidingen voor de bedoelde verkoop treffen (het nemen van foto's, het maken van plattegronden en dergelijke); de aanvangsvraagprijs zal € * bedragen; partijen zullen de desbetreffende vraagprijs elk jaar in januari met een bedrag ter grootte van € * verlagen tot een vraagprijs van € * is bereikt. Ingeval een bod wordt gedaan in de periode * tot * dat maximaal * procent onder de op dat moment geldende vraagprijs ligt, zal dit bod door hen worden aanvaard indien één van hen dit wenst; ingeval na * een bod wordt uitgebracht dat maximaal * procent onder € * ligt dan wel onder de alsdan geldende laatst vastgestelde WOZ-waarde indien deze hoger is, zal dit bod door partijen worden geaccepteerd indien één van hen dit wenst.

- I. partij 1 zal het registergoed gedurende de sub H genoemde verkoopperiode onderhouden en als eigenaar, respectievelijk vruchtgebruiker de onderhoudskosten dragen en voldoen;
- J. het registergoed kan slechts met instemming van beide partijen worden verhuurd;
- K. partijen stellen vast dat het feit dat partij 2 de onderhavige nalatenschap beneficiair heeft aanvaard meebrengt dat deze beneficiair zal dienen te worden afgewikkeld; partijen zullen gezamenlijk opdracht geven aan notaris * te * om de in verband noodzakelijke stappen te zetten, alsmede een verklaring van erfrecht voor hen op te stellen, zorg te dragen voor vestiging van het sub C genoemde recht van vruchtgebruik en een akte van verdeling op te stellen waarin de verdeling van de sub A genoemde ontbonden huwelijksgemeenschap en de nalatenschap worden vastgelegd, een en ander ter uitwerking van de onderhavige vaststellingen;
- L. partijen zullen gezamenlijk zorg dragen voor het doen van hun aangiften inkomstenbelasting *, alsmede voor het doen van de aangifte erfbelasting, waartoe zij desgewenst de sub K genoemde notaris in zullen schakelen; partijen gaan ervan uit dat partij 2 op grond van de zogenoemde doorschuifregeling mede-ondernemer zal worden in fiscale zin waardoor geen sprake zal zijn van staking van de onderneming door het overlijden van erflaterster;
- M. partijen zullen alle lopende gerechtelijke en andere juridische procedures ter zake van de afwikkeling van de onderhavige nalatenschap intrekken.

Contactmomenten

Partijen hebben de intentie hun relatie als vader en dochter verder op te bouwen en invulling te geven door geregeld een afspraak te maken om samen te gaan eten of een gezamenlijke acti-

viteit te ondernemen en ten minste eens per maand telefonisch contact te hebben.

Second opinion

Voorafgaand aan de ondertekening van deze overeenkomst zijn partijen in de gelegenheid gesteld om goed kennis te nemen van de inhoud daarvan en is hun door de mediator gewezen op de mogelijkheid om op individuele basis een second opinion in te winnen waar het betreft de civiel- en fiscaalrechtelijke gevolgen van deze overeenkomst en – in het algemeen – advies in te winnen betreffende de wenselijkheid om tot ondertekening van deze overeenkomst over te gaan.

Uitvoering

Partijen verplichten zich over en weer om op eerste verzoek terstond hun medewerking te verlenen aan alle formele en feitelijke handelingen die in redelijkheid direct of indirect samenhangen met hetgeen door hen is overeengekomen in deze vaststellingsovereenkomst.

Kosten

Alle kosten die samenhangen met dan wel voortvloeien uit (de totstandkoming van) deze overeenkomst, worden door de ondergetekenden sub 1 en 2 voor gelijke delen gedragen en voldaan, onverminderd het hieromtrent bepaalde in de mediationovereenkomst.

Nakoming

Partijen doen afstand van hun recht om ontbinding of van deze overeenkomst te vorderen op grond van enigerlei tekortkoming in de nakoming daarvan. Nakoming zal echter steeds gevorderd kunnen worden, al dan niet met schadevergoeding.

Mediationovereenkomst en geheimhouding

In afwijking van het bepaalde in artikel 13 van de door partijen en de mediator gesloten mediationovereenkomst, zal de mediator zijn medewerking verlenen indien hem door (één van) partijen wordt verzocht een nadere toelichting te geven op, dan wel in rechte te getuigen omtrent hetgeen in deze overeenkomst is bepaald. De desbetreffende mediationovereenkomst blijft onverminderd van kracht ingeval een partij of partijen gezamenlijk na de ondertekening van deze overeenkomst contact zoekt of zoeken met de mediator.

Geschillen

1. In geval van een geschil dat betrekking heeft op deze overeenkomst of uit daarop voortvloeiende overeenkomsten, zullen partijen trachten deze in eerste instantie op te lossen met behulp van mediation, conform het reglement van de Stichting ACB of de VMN

zoals dat luidt op de aanvangsdatum van de mediation.

2. De mediator zal worden gekozen uit het door de in lid 1 genoemde stichting/vereniging aangehouden register van mediators. Partijen wijzen in gezamenlijk overleg een mediator aan.
3. Zolang de mediation niet is beëindigd, zal geen van partijen het geschil aan de rechter voorleggen, tenzij uitsluitend ter bewaring van rechten.
4. De rechter of arbiter bij wie een geschil ahangig wordt gemaakt waarop deze mediationclause van toepassing is, schort op verzoek van een partij de behandeling van de desbetreffende zaak op, tenzij hem blijkt dat er ten aanzien van dat geschil geen geldige mediationclause is of deze is geëindigd. De behandeling van de zaak door de bedoelde rechter of arbiter wordt voortgezet indien een partij bij aangetekend schrijven aan de bedoelde rechter of arbiter, alsmede aan de mediator en de andere partij meedeelt dat de mediation is beëindigd.
5. Partijen zijn ertoe gehouden de eerste mediationbijeenkomst bij te wonen. Daarna staat het partijen vrij om de mediation op ieder gewenst moment te beëindigen.
6. De mediation vangt aan op het moment waarop partijen gezamenlijk de eerste mediationbijeenkomst bijwonen.
7. Indien een partij zich beroept op de toepassing van deze clause, doet hij daarvan per aangetekend schrijven mededeling aan de andere partij. Laatstgenoemde partij dient vervolgens binnen een termijn van tweeëndertig dagen nadat de bedoelde mededeling hem heeft bereikt bij aangetekend schrijven aan eerstgenoemde partij te doen weten of hij bezwaar maakt tegen de toepassing van deze clause, bij gebreke waarvan de clause toepassing vindt.
8. De mediation zal niet later aanvangen dan veertien dagen na ommekomst van de in lid 7 bedoelde termijn.
9. Indien een partij een gerechtelijke procedure of een arbitrage begint ter zake van een geschil waarop deze clause betrekking heeft zonder zich eerst op deze clause te hebben beroepen, verbeurt de desbetreffende partij ten bate van de andere partij een boete van € 1.000,-, welk bedrag onmiddellijk opeisbaar is, onverminderd het recht van de andere partij schadevergoeding te vragen.
10. Indien toepassing van deze clause niet leidt tot een oplossing van het geschil zullen partijen het desbetreffende geschil bij wijze van arbitrage ter beslechting voorleggen aan de Kantonrechter te * of een andere door partijen in onderling overleg aan te wijzen Kantonrechter, op de wijze zoals bedoeld in

artikel 96 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De desbetreffende uitspraak van de Kantonrechter is voor partijen bindend: hoger beroep daartegen wordt door hen bij dezen uitgesloten. De aanwijzing van de Kantonrechter door partijen vindt plaats op grond van de uitdrukkelijke wens van partijen om te voorzien in een snelle en goedkope procedure waarin een ervaren en deskundige partij – de kantonrechter – het geschil beslecht, voor het geval tussen hen een geschil ontstaat als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, ten aanzien van welk geschil blijkt dat dit door hen niet met toepassing van mediation kan worden beëindigd. De aanwijzing van de kantonrechter door partijen vindt derhalve niet plaats met het oogmerk bestaande competentieregels te doorkruisen. Indien de voorgaande aanwijzing nietig wordt verklaard te zijn, zullen partijen in onderling overleg een andere arbiter aanwijzen en aan deze een opdracht verstrekken die inhoudelijk geheel gelijk is aan de in de eerste en tweede volzin van dit lid bedoelde opdracht aan de Kantonrechter.

11. Deze clause is in rechte afdwingbaar.
12. De aan de mediation verbonden kosten komen ten laste van beide partijen, ieder voor een gelijk gedeelte.

Ondertekend te * op *.

(vader)

(dochter)

NM 2019/9

Scheiding. Ouderschap. Parenting coordination proces.

Partijen: man en vrouw, ouders van een kind.

Essentie

Dit is een casus betreffende een echtscheidings-mediation tussen een man en een vrouw in Zuid-Afrika. De casus behandelt het mediationproces, het ouderschapsplan en het gebruik van het parenting coordination proces. De man en de vrouw zijn getrouwd en hebben samen een klein kind. De ouders wilden een opvoedingsplan, onderhoud voor kinderen, persoonlijk onderhoud voor de vrouw en de verdeling van hun bezittingen door middel van mediation bepalen.

INHOUD MEDIATION

Casus

De partijen hebben al twintig jaar een relatie en zijn 12 jaar lang getrouwd. Er is een kind geboren uit het huwelijk dat anderhalf jaar oud was aan

het begin van het mediationproces. De partijen zijn getrouwd volgens een antenuptiaal contract inclusief de toepassing van het 'accrual' stelsel. Aangezien beide partijen begonnen met een 'nul-saldo', moesten de opgebouwde bezittingen gelijkmatig worden verdeeld.

Toen zij zich voor het eerst in het mediationproces begaven, woonden de partijen samen in het huis waar ze gezamenlijk eigenaar van waren. Beide ouders zijn intelligente, competente professionals en staan hoog aangeschreven in hun respectieve vakgebieden.

De vrouw was gestopt met werken voor de geboorte van hun kind en bleef werkloos op het moment van mediation, maar had haar promotieonderzoek afgerond na de geboorte van hun kind. De man was een succesvolle professional op financieel gebied. De man wilde het huis verlaten, maar maakte zich zorgen over zijn rechten thuis en wilde niet gezien worden dat hij zijn kind in de steek liet.

De grootste zorg van beide partijen was een opvoedingsplan dat het contact met het kind bepaalt. De vrouw was van mening dat het kind te jong was om een logeerpartijcontact met de vader te hebben, maar de man geloofde dat het kind best bij hem kon slapen. De vrouw maakte duidelijk dat ze niet van plan was het contact met de man te beperken en er werden voorstellen gedaan over welk contact de man zou hebben met het kind als de man het huis zou verlaten. Er werd overeenstemming bereikt dat de man kon verhuizen en zijn rechten voorbehouden om terug te gaan naar het gemeenschappelijke huis als er geen akkoord werd bereikt.

Tal van mediationssessies werden gehouden met betrekking tot de inhoud van het ouderschapsplan. De mediations omvatten zowel gezamenlijke sessies als caucus-sessies. Vanwege het hoge niveau van conflict tussen de partijen, werd afgesproken dat een *parenting coördinator* (hierna PC) zou worden benoemd om te helpen bij het oplossen van mogelijke toekomstige geschillen. Er werd overeengekomen dat de mediator na de echtscheiding niet als PC zou optreden. De partijen kwamen overeen om een professional in de geestelijke gezondheidszorg als PC te benoemen.

Wat de Zuid-Afrikaanse kindwet betreft, voorziet een ouderschapsplan in de verantwoordelijkheden en rechten van de ouders, zorg- en contactregelingen met betrekking tot het kind en gezamenlijke besluitvormingsprocessen. De partijen kwamen overeen dat het kind vanwege zijn jonge leeftijd voornamelijk bij de vrouw zal verblijven en dat de vader regelmatig contact met het kind zou hebben. Er werd afgesproken dat het contact in januari 2019 zou worden her-

zien en, als er geen overeenstemming wordt bereikt, zullen de partijen de kwestie voor oplossing voorleggen aan de PC. Het mandaat van de PC en de procedure die de PC moet volgen, staat duidelijk omschreven in het ouderschapsplan.

Belangen

- De zorg van de man voor goed contact en een goede relatie met zijn zoon.
- De vrouw is bezorgd over het feit dat hun zoon te jong buitenshuis slaapt.
- Hoe kwesties rond het kind in een post-echtscheiding situatie aan te pakken.
- Hoe ervoor te zorgen dat de ouders mede-ouder zijn in het belang van het kind na de scheiding.
- Financiële zekerheid voor de vrouw zodat zij de voornaamste verzorger voor de behoeften van het kind blijft.

Resultaat

De financiële discussie tussen de partijen betrof de verschillende bezittingen inclusief onroerend goed, aandelen, beleggingsfondsen, beleggingen, pensioenbelangen en motorvoertuigen die gezamenlijk werden gehouden in het kader van het antenuptiale contract. Er werd overeenstemming bereikt over een gelijke verdeling van de investeringen en de man droeg 50% van zijn investeringen over aan de vrouw. De man betaalde de vrouw eenmalig een bedrag bij wijze van een 'clean break'-benadering van persoonlijk onderhoud. De ouders konden ook overeenstemming bereiken over het contact tussen het kind en zijn vader. De contactarrangementen zijn opgenomen in het ouderschapsplan.

Beide partijen waren van mening gehoord te zijn, en in staat hun standpunten naar voren te brengen. Ook werd er een bevredigende overeenkomst bereikt. Beide partijen maakten gebruik van advocaten in het mediationproces en voelden zich voldoende comfortabel bij de mediator, zowel in caucus als in gezamenlijke sessies. Een ouderschapsplan en een financiële vaststellingsovereenkomst werden ondertekend en de echtscheiding werd afgerond.

Opmerkingen mediator

Het mediationproces dat door de mediator werd gebruikt, omvatte een 'toolbox-aanpak'. De mediator gebruikt een 'tool' of techniek waarover hij beschikt om tot een oplossing te komen. De mediator stelt de partijen in staat om de agenda te bepalen, doet van tijd tot tijd voorstellen voor caucus-sessies of introduceert externe partijen bij het proces, waaronder advocaten, financiële adviseurs en professionals in de geestelijke gezondheidszorg. De mediator staat conflicten toe, laat de partijen nadenken over hun gedrag en verwachtingen en bereidt hen voor op een open, zelfbepa-

lend proces voor hun leven na de scheiding. Het doel van de mediator is om de partijen te helpen bij het tot stand brengen van hun eigen oplossing.

De partijen waren comfortabel om zich door de mediator te laten leiden en zij waren in staat om het tempo van de mediation te bepalen. De mediator zorgde ervoor dat de partijen van tijd tot tijd de agenda konden bepalen. De mediator ontmoette ook de partijen op verschillende locaties, waaronder het kantoor van de man, het kantoor van de juridisch adviseur van de vrouw en verschillende coffeeshops. Het doel van de mediator was om ervoor te zorgen dat zowel de man als de vrouw comfortabel waren in de ruimte waarin zij bemiddelden.

Er werd een gezamenlijke vergadering gehouden met de man, de vrouw, haar juridisch adviseur en de mediator over de hoeveelheid persoonlijk onderhoud die aan de vrouw moest worden betaald. In dat stadium suggereerde de mediator dat de man onafhankelijk juridisch advies zou inwinnen. Er was een gezamenlijke slotbijeenkoms met de man, zijn juridisch adviseur, de vrouw, haar juridisch adviseur en de mediator. Over de definitieve voorwaarden van de overeenkomsten is onderhandeld, er zijn wijzigingen aangebracht tijdens de mediationssessie en de overeenkomsten zijn ondertekend.

Vanwege een impasse met betrekking tot het contact van de man met het kind, werden veel mediation sessies toegewijd aan de relatie tussen de ouders en de noodzaak om in de toekomst co-ouder te worden. Beide partijen erkenden het belang van een PC om lopende geschillen tussen de ouders op te lossen om hen buitengerechtelijk te houden. Beide ouders accepteerden dat de benoeming van een PC in het belang van het gezin was, toekomstige conflicten rond het kind zou verminderen en dat de kosten van een PC veel minder zouden zijn dan naar de rechter stappen en veel sneller zouden zijn.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

De man en de vrouw werden door hun respectieve advocaten verwezen. Beide advocaten waren bij de mediator bekend als voorstanders van het mediationproces, die de partijen hielpen verder te gaan.

Co-mediation

Er was geen co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is een praktiserende advocaat in Kaapstad met een holistische benadering ten opzichte van mediation.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

De juridische adviseurs van zowel de man als de vrouw waren betrokken, evenals een financiële adviseur.

Intake/plenaire/caucus

Het mediationproces begon met individuele caucus-sessies met de man en de vrouw. Daarna was er een mix van plenaire en caucus-sessies. De caucus-sessies bevatten soms de financiële en/of juridische adviseurs van elke ouder. De mediator zorgde ervoor dat elke ouder dezelfde gelegenheid kreeg voor caucus-sessies. Gezamenlijke mediation sessies werden gehouden met de vrouw, haar advocaat, haar financieel adviseur en de man om een financiële overeenkomst te sluiten.

Verslaglegging

Ontwerpovereenkomsten en voorstellen voor schikkingen zijn tijdens het mediationproces ter bespreking verstrekt.

Duur

Het proces ging door gedurende een periode van één jaar.

NM 2018/47

Ouderschapsplan. Baby geboren na einde relatie. Ouderschapsplan pasgeboren baby. Niet-samenwonende ouders.

Art. 1:247 BW

Partijen: Vader, moeder, baby (B).

Essentie

Vader en moeder hebben ongeveer een jaar een relatie gehad. De relatie tussen vader en moeder is beëindigd voordat B is geboren. Moeder heeft gezag over B. Vader heeft B erkend, maar heeft geen gezag.

Moeder is zo boos en gekwetst, dat zij vader niet wil zien en niet met hem wil overleggen. Ze gunt hem B niet. Vader ziet B als een cadeau en wil liefst co-ouderschap. Vader heeft het initiatief tot het opstellen van een ouderschapsplan genomen.

INHOUD MEDIATION

Casus

De ouders hebben een jaar lang een zeer intense relatie. De zwangerschap van B is voor moeder een droom die uitkomt (ze wil graag een vierde kindje) en ook voor vader een onverwacht en groot cadeau. Beiden hebben kinderen uit hun eerste huwelijk. De drie minderjarige dochters van moeder wonen bij haar en gaan eens per twee weken naar hun vader. Vader heeft een volwassen zoon.

B wordt geboren in maart 2017. De ouders zijn dan twee maanden uit elkaar. De intensiteit van de relatie heeft vader er zeven maanden eerder toegebracht de relatie te beëindigen en het huis te verlaten “omdat de situatie voor hem onhoudbaar was”. Moeder is zo boos en gekwetst dat zij vader verbiedt bij de bevalling te zijn. Na de bevalling mag vader B zien. De ouders proberen het dan nog even samen, maar dat loopt op een grote teleurstelling uit. Moeder bant vader uit haar leven en uit het leven van B.

Vader wil voor B zorgen en een rol in B's leven spelen, en dringt bij moeder aan op opstellen ouderschapsplan bij mediator X. Moeder wil niet meewerken, zij wantrouwt mediator X omdat X is ingeschakeld door vader. Vader vraagt mediator X wel om een maandelijks bedrag aan kinderalimentatie uit te rekenen, zodat hij dat aan de moeder over kan gaan maken. Hij wil iets doen voor B, hij wil zijn goede wil tonen aan moeder. Moeder accepteert wel de maandelijks betalingen aan kinderalimentatie voor B.

Na enkele maanden staat moeder toe dat B op vrijdagochtend drie uur bij vader is. Zij zet B om 9.00 uur 's ochtends bij vader in de gang en haalt hem om 12.00 uur weer op, zonder vader bij te willen praten over B qua hapjes, slaapschema, etc.

Vader benadert mediator Y (hierna: de mediator) – zelf ook net bevallen – en geeft haar carte blanche, als er maar een ouderschapsplan komt “zodat hij vader van B kan zijn”. De mediator neemt contact op met moeder, die laat weten dat zij om emotionele redenen niet met vader om tafel kan en dat mediation alleen apart van elkaar kan plaatsvinden. De mediator bespreekt met moeder verschillende scenario's waarin moeder en vader tot een ouderschapsplan zouden kunnen komen, zonder dat moeder direct met vader wordt geconfronteerd. De (enige) optie waarmee moeder wil instemmen is dat de mediator namens haar in overleg gaat met vader. Vader gaat akkoord met dit scenario, hoewel zijn voorkeur blijft met moeder aan tafel te zitten om samen aan het ouderschapsplan te werken.

Moeder geeft direct aan dat de rol van de vader zo marginaal mogelijk zal zijn wat haar betreft; dat zij zelf uitstekend in staat is om alleen voor B te zorgen – zij zorgt immers ook al jaren in haar eentje voor haar andere drie minderjarige kinderen, bovendien is zij pedagogisch geschoold – dus dat de rol van vader in het leven van B niet groter zal zijn dan moeder hem juridisch moet geven en dan zij psychisch aan kan – en dat is al meer dan zij hem gunt. Met die boodschap gaat de mediator het individuele gesprek met vader aan, en vader stemt daarmee in onder het motto “beter iets dan niets, als zij het zo wil moet het maar zo; ik kan haar niet dwingen”.

Het proces verloopt schematisch als volgt:

- Individuele telefonische intake met vader en met moeder.
- Individueel gesprek met vader.
- Individueel gesprek met moeder (in aanwezigheid van B).
- Mail door de mediator aan beiden met daarin o.a. drie opties:
 1. De huidige afspraak dat B op vrijdagochtend van 9 tot 12 naar vader gaat nog een aantal maanden aanhouden + een concrete datum afspreken om gezamenlijk vervolgafspraken te maken.
 2. Allebei een eigen deskundige/raadsman (advocaat/psycholoog/mediator) in de arm nemen en op die manier in overleg tot afspraken te komen.
 3. Een strijd die jullie bij de rechter uitlechten.
- Voorstel vanuit mediation om strijd bij de rechter toch te voorkomen (gezamenlijk belang):
 - o belang van alle betrokkenen borgen;
 - o in stappen werken;
 - o nu eerst een plan maken voor een komende, door ouders te bepalen periode te maken, zodat er wat rust is en ouders weten waar zij aan toe zijn.
- Benadrukken dat mediator onafhankelijk en onpartijdig is en vader én moeder begeleidt om te komen tot het doel; een ouderschapsplan voor B.
- Voorstel door beide ouders geaccepteerd + commitment.
- Afspraken voor eerste periode.
- Vervolgens werken aan definitief plan volgens de methode:
 - o mediator heeft telkens met vader en moeder afzonderlijk contact over afspraken die naar het oordeel van de vader en de moeder in het ouderschapsplan zouden moeten worden opgenomen en brengt dit vervolgens in het concept-ouderschapsplan samen;
 - o waar nodig met een voorstel voor compromis of met alternatieven;
 - o waarop de ouders dan weer reageerden, waarop de mediator het concept aanpaste;
 - o mediator formuleert een uitgebreide considerans om in ouderschapsplan op te kunnen nemen, onder welke omstandigheden het ouderschapsplan tot stand is gekomen;
- Via de mail (ouders onderling, begeleid door de mediator) c.q. telefonisch, in individuele gesprekken (waarbij ouders er over en weer van op de hoogte waren dat deze gesprekken plaatsvonden, waardoor het evenwicht bewaard werd en zij zich veilig bleven voelen in het proces).

- Er zijn een paar periodes waarin moeder zich terugtrekt uit het proces omdat ze het niet meer aankant, tot grote frustratie van vader; mediator bewaakt ook dit proces.
- Na 9 maanden mediation wordt het ouderschapsplan ondertekend door beide ouders in dezelfde kamer in aanwezigheid van hun inmiddels dan 1-jarige B.

Belangen

- Belangen van B:
 - o met beide ouders een goede band opbouwen en zich kunnen hechten;
 - o voorkomen dat B in een loyaliteitsconflict terecht komt.
- Belangen van moeder:
 - o een rustig leven met kinderen uit twee verschillende relaties;
 - o beide vaders zo veel mogelijk uit beeld;
 - o privéleven beschermen en zo min mogelijk rekening hoeven houden met twee exen;
 - o vader krijgt nu geen gezag.
- Belangen van vader:
 - o een aanwezige vader voor B zijn;
 - o samen een band opbouwen;
 - o alles kunnen doen wat nodig en mogelijk is om van zijn dochter en vaderschap te genieten;
 - o een logische plek voor B in zijn leven, zodat ook zijn oudste zoon, zijn moeder en anderen B kunnen ontmoeten en leren kennen; en wederzijds.

Resultaat

Een ouderschapsplan op maat, door de ouders samen tot stand gebracht, waarbij beide ouders behoorlijk hebben moeten geven en nemen, waarbij voor sommige afspraken geldt "we agree to disagree" met afspraken waar zij beiden achter staan en die zij willen en kunnen naleven (zowel praktisch als psychisch), waarbij met alle betrokken belangen rekening is gehouden, en wat dient als basis voor de toekomst van hun kind en van hen als ouders.

Moeilijke onderwerpen in het ouderschapsplan waren: het ouderlijk gezag en de verblijfsregeling. Daarover konden de ouders het niet goed eens worden. Daarom is daar uitgebreid weergegeven wat de overwegingen zijn geweest én zijn daar gedetailleerde stapsgewijze afspraken gekomen. Tevens is een uitgebreide considerans opgenomen. Zie de relevante bepalingen.

Opmerkingen mediator

Dit was een zeer intensief traject, niet alleen voor partijen maar ook voor mij als mediator. De standpunten van partijen maakten deze zaak niet direct geschikt voor mediation, eerder voor een vechtscheiding met langdurige ontmoet-

tingen bij de rechtbank. Het conflict bevond zich op de escalatieladder van Glasl in fase III. Desalniettemin was er ruimte bij partijen om in het belang van B er toch samen uit te komen, vandaar dat ik toch met hen het proces ben ingegaan. Gedurende het proces verifieerde ik bij partijen, op de momenten dat dat nodig leek, of er nog steeds sprake was van vrijwilligheid, en of ik niet aan een dood paard aan het trekken was. Telkens weer ben ik bij mijzelf te rade gegaan of ik nog steeds een onafhankelijke neutrale derde-procesbegeleider was, en het antwoord was telkens "Ja". Ik ben geen moment "voor" de moeder geweest, omdat ik zelf net bevallen was en ons kind ongeveer even oud is als het kind in kwestie.

Het is een mediationproces geworden waarin door een soort pendelbemiddeling verenigbare en onverenigbare belangen aan de orde kwamen, evenals angsten, wensen, verlangens. Dit heeft in dit geval (zoals wel vaker, ook in vechtscheidingen waarbij partijen voor de ontbinding van hun huwelijk al bij de rechter staan) toch geresulteerd in een ouderschapsplan op maat, wat recht doet aan partijen en aan de zorg voor degene door wie zij verbonden zijn: hun kind. In de totstandkoming van het ouderschapsplan werd per onderwerp weergegeven: visie moeder, visie vader, waar nodig met vermelding angsten of wensen of 'no go', plus: alternatief of voorstel om toch verder te kunnen. Via het concept communiceerden de ouders met elkaar.

Van moeder kreeg ik na de mediation terug dat zij meer tijd had willen hebben dan ze heeft gekregen om tot zichzelf te komen na de bevalling. Zij had pas een jaar na de bevalling over het ouderschapsplan na willen denken omdat ze er dan pas aan toe zou zijn naar haar gevoel. Zij gaf aan dat de vader haar dat vertrouwen had moeten geven.

Van vader kreeg ik terug, dat hij dan het eerste jaar van zijn kind had gemist, en – als hij haar dat vertrouwen had gegeven – daarmee een grote kans liep dat hij zijn kind helemaal nooit meer zou zien; iets wat hem in een eventuele rechtszaak tegengeworpen zou kunnen worden. Tevens gaf hij aan: ik stond erbij en keek ernaar: een moeder in die positie met zo'n jong kind, dan lijkt de vader toch altijd aan het kortste eind te trekken.

Terugkijkend zou ik een dergelijke zaak in een soortgelijke situatie weer zo aanpakken. Hoewel geen standaardmediation, voldoet dit proces aan de basisprincipes van mediation. De aanpak alsmede de open communicatie van mij als mediator naar beide partijen alsmede het basisvertrouwen dat zij in mij als mediator hadden hebben ertoe geleid dat deze mediation tot een goed einde is gebracht. Het feit dat ouders via mij communiceerden stelde mij in staat de com-

municatie te reguleren en hen te begeleiden in de manier van communiceren (herformuleren, heretiketteren, soft on the people, hard on the subject). Het feit dat ouders ook via het concept ouderschapsplan communiceerden hielp hen to the point te blijven. Deze werkwijze hielp partijen en mij om inhoudelijk het overzicht te bewaren en tegelijkertijd inzichtelijk te houden dat er voortgang in het proces was. Ik kon de ouders hierop wijzen, als de vader het gevoel had dat het proces te traag verliep of dat hij niets te zeggen had, of op het moment dat moeder het gevoel had dat ze er nooit samen uit zouden komen.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen zijn verwezen door een collega legal mediator uit intervisiegroep, die weet dat mediator vaker dit soort ingewikkelde ouderschapskwesties doet.

Co-mediation

Er was geen sprake van co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is kandidaat-notaris, family mediator en KIES-coach; docent en auteur; gespecialiseerd in samengestelde gezinnen en in het begeleiden van ouders (en kinderen) bij het maken van een ouderschapsplan.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Eerste mediator voor het maken van berekening kinderalimentatie.

Intake/plenair/caucus

Intake individueel, gesprekken "plenair" via email, verder caucusgesprekken.

Verslaglegging

Verslaglegging per email, als een of beide partijen telefonisch gesproken was. Procesbegeleiding ook per email en via het concept – zie hierboven. (dit hebben we nu gedaan, deze opties zijn er nu, dit zijn de voor- en nadelen, dit is de mening van vader, dit is de wens van moeder, hier staan we nu, ...)

Duur

Negen maanden (met tussendoor twee maanden 'pauze').

Mr. Pauline Schonewille-van Diest, Familie-Zaken, Deventer

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

De ondergetekenden:

(...)

hierna te noemen: (de) vader;

en

(...)

hierna te noemen: (de) moeder;

de vader en de moeder hierna tezamen te noemen: (de) ouders of partijen;

in aanmerking nemende:

dat zij samen één minderjarige dochter hebben:

(...)

verklaren te zijn overeengekomen als volgt.

Considerans (bedoelingen, belangen, overwegingen)

I. Partijen stellen vast dat de onderstaande afspraken door hen zijn gemaakt in het licht van de volgende overwegingen die samenhangen met door hen tijdens de mediation geformuleerde (gemeenschappelijke) belangen, waarmee zij hun bedoelingen die ten grondslag liggen aan deze overeenkomst tot uitdrukking brengen en welke derhalve het interpretatiekader voor deze overeenkomst vormen:

1. B is geboren nadat de relatie tussen vader en moeder is beëindigd. De ouders hebben niet met B samen een gezin gevormd en samengewoond.
2. Er is een verschil in beleving tussen beide ouders. Zij zijn het op punten met elkaar oneens, maar zijn er wel in geslaagd om overeenstemming te bereiken en de in dit ouderschapsplan neergelegde afspraken samen te maken, in het belang van B.
3. Het uitgangspunt van moeder ten aanzien van de zorg voor B is, dat zij een rustige toekomst tegemoet wil gaan, in het belang van iedereen, en dat is in haar optiek een toekomst waarin de vader zo min mogelijk in haar leven is en alleen contact met B heeft op een manier die de moeder het beste past. Moeder heeft – naast B – uit een eerdere relatie drie minderjarige dochters voor wie zij de hoofdzorg heeft, de dochters gaan één keer in de twee weken naar hun vader. Moeder wil haar privéleven beschermen en niet continu rekening moeten houden met twee exen.
4. Het uitgangspunt van vader ten aanzien van de zorg voor B is dat hij een aanwezige vader voor haar wil zijn, dat zij samen een band kunnen opbouwen en hij wil alles doen wat nodig en mogelijk is om van zijn dochter en vaderschap te genieten en in haar en in zijn vaderschap te investeren. Voor vader is het belangrijk dat B met hem als vader, met zijn zoon uit zijn eerste huwelijk en met zijn moeder (B's oma) een band opbouwt. Daarnaast wil hij dat B een logische plek heeft in zijn leven zodat

- ook anderen dan Broer en zijn moeder B kunnen ontmoeten en leren kennen.
5. De ouders zijn het er over eens dat zij allebei het beste voor B willen en in haar belang willen handelen. Dit betekent voor hen dat:
 - zij allebei niet willen dat B iets tekort komt;
 - zij het allebei belangrijk vinden dat B met haar beide ouders een goede band kan opbouwen en zich kan hechten;
 - zij allebei willen voorkomen dat B in een loyaliteitsconflict terecht komt en dat zij (daarom) niet negatief over de andere ouder zullen spreken waar B bij is.
 - II. Dit ouderschapsplan is met inachtneming van hetgeen hiervoor onder I is opgesomd tot stand gekomen in mediation, meer specifiek in een vorm van pendelbemiddeling, waarin de mediator telkens met vader en moeder afzonderlijk contact had over de afspraken die naar het oordeel van vader en moeder ten aanzien van B in het ouderschapsplan zouden moeten worden opgenomen en dit vervolgens in het concept-ouderschapsplan samengebracht, waar nodig met een voorstel voor een compromis of alternatieven, waarop de ouders dan weer reageerden, waarop mediator het concept aanpaste. In de laatste fase van dit proces zijn beslissingen en aanpassingen in het ouderschapsplan tot stand gekomen via uitwisselingen per e-mail tussen de ouders onderling onder begeleiding van de mediator.
 - III. De reden dat het mediationproces op deze manier is ingericht, ligt erin dat de moeder niet direct met de vader wil communiceren, de vader wel met de moeder; maar dat de ouders desalniettemin de toegevoegde waarde inzagen van een zo veel mogelijk samen tot stand gebracht ouderschapsplan voor B in plaats van een juridische procedure.
 - IV. Voor moeder zijn de in dit ouderschap vastgelegde afspraken ten aanzien van hun onderlinge communicatie en ten aanzien van de tijd die vader met B doorbrengt aan de grens. Meer zit er niet in, dit is het maximale wat zij wil geven en dat geeft zij om nu een ouderschapsplan tot stand te laten komen.
 - V. Vader wil meer tijd met B doorbrengen en een betere communicatie met moeder (proberen te) bereiken. Vader legt zich echter op dit moment neer bij de door moeder gestelde grenzen. Dit doet hij om nu een ouderschapsplan tot stand te laten komen.
 - VI. De door de ouders gemaakte en in dit ouderschapsplan vastgelegde afspraken zijn derhalve volgens de ouders de op dit moment

beste c.q. maximaal haalbare afspraken die tussen hen als vader en moeder kunnen worden gemaakt.

Artikel 1 (Ouderschapsplan)

A. Gezagsparagraaf

1. De ouders zijn bekend met de dwingend-rechtelijke normen van artikel 247 Boek 1 Burgerlijk Wetboek die in acht dienen te worden genomen bij het opstellen van een ouderschapsplan, te weten:
 - a. Het ouderlijk gezag omvat de plicht en het recht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden.
 - b. Onder verzorging en opvoeding worden mede verstaan de zorg en de verantwoordelijkheid voor het geestelijk en lichamelijk welzijn en de veiligheid van het kind alsmede het bevorderen van de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid. In de verzorging en opvoeding van het kind passen de ouders geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe.
 - c. Het ouderlijk gezag omvat mede de verplichting van de ouder om de ontwikkeling van de banden van zijn kind met de andere ouder te bevorderen.
2. De moeder heeft het eenhoofdig ouderlijk gezag over B en wil dat op dit moment zo houden; zij wil op dit moment geen gezamenlijk ouderlijk gezag met de vader over B uitoefenen om de volgende redenen:
 - a. “Ik ben van mening dat op dit moment het gezamenlijk ouderlijk gezag geen meerwaarde biedt, niet voor mijzelf (ik heb geen vertrouwen in de vader om redenen die ik niet wil inbrengen in mediation; ik wil eerst vertrouwen krijgen in de manier waarop de vader nu in het leven staat en naar B toe is); niet voor de vader (als er een ouderschapsplan is, heeft hij alles waar hij recht op heeft) en niet voor B.
 - b. Indien vader en ik goed uit dit ouderschapsplan komen en ik vertrouwen krijg in de manier waarop Vader in het leven staat (wat ik nu absoluut niet heb) en naar B toe is, wil ik er in de toekomst graag aan mee werken dat de vader ook ouderlijk gezag krijgt. Nu nog niet.
 - c. Ik ben daarom van mening dat de vader dit deel naast zich neer moet leggen omdat het nu in mijn optiek totaal niet van belang is voor de band en omgang met B.
 - d. Als vader zich zorgen maakt over zijn juridische positie ten opzicht van B en derden, ben ik bereid om hem daar-

- in zekerheid te geven door daartoe de nodige regelingen te treffen in mijn testament.”
3. De vader heeft B erkend en wenst de recht-bank te verzoeken hen als ouders met het gezamenlijk gezag te belasten, omdat hij zijn positie als vader geformaliseerd wil zien en zeker wil stellen ten opzichte van B en van derden, mede in geval van overlijden van de moeder of als de moeder een nieuwe partner krijgt om de volgende redenen:
 - a. “Ik ben de biologische vader van B; ik heb haar erkend als mijn dochter voordat zij geboren werd.
 - b. B heeft er belang bij dat ze weet wie haar vader en haar moeder zijn, dat zij gezamenlijk haar ouders zijn, niet alleen praktisch maar ook juridisch.
 - c. Gezamenlijk ouderlijk gezag geeft B en mij een juridische positie ten opzichte van elkaar als vader en dochter voor de wet, bijvoorbeeld in geval de moeder iets mocht overkomen of als de moeder een nieuwe partner krijgt;
 - d. Daarnaast vind ik het van groot belang dat er een gelijkwaardig ouderschap tot stand komt tussen de moeder en mij, in plaats van de scheve machtsverhouding die ik nu ervaar, waarin de moeder beslist wanneer ik B mag zien, hoe lang en onder welke voorwaarden – en mij en mijn familie verder volkomen uit haar leven bant, maar waarin de moeder wel een financieel beroep op mij doet dat daarmee niet in evenredigheid is.”
 4. Uit het vorenstaande blijkt dat vader mét moeder het ouderlijk gezag over B wenst uit te oefenen en dat moeder hieraan op dit moment niet meewerken omdat ze geen vertrouwen heeft in de vader als vader van B.
 5. De door partijen bereikte uitkomst is dat moeder voorlopig het eenhoofdige ouderlijk gezag behoudt; vader is het hier niet mee eens, maar kiest er voor om dit op dit moment te accepteren, omdat voor hem zwaar weegt dat de moeder en hij zich hebben ingespannen om dit ouderschapsplan tot stand te laten komen en hij niet wil dat dit onderwerp de moeizame verstandhouding tussen hem en moeder op dit moment verder in de weg zit; hij doet hiermee echter geen afstand van de mogelijkheid om de rechter te verzoeken hem het ouderlijk gezag toe te kennen.
 6. De moeder sluit nadrukkelijk niet uit dat, als de verhouding haar en de vader voldoende is verbeterd en als zij voldoende vertrouwen in de vader heeft gekregen, door hen alsnog gezamenlijk ouderlijk gezag kan worden aangevraagd.
 7. Moeder is het met vader eens dat zijn juridische positie als vader jegens B en derden gewaarborgd en veilig gesteld moet worden, maar dan wel op een andere wijze dan via gezamenlijk ouderlijk gezag; moeder kan zich erin vinden dat bij haar overlijden vader het ouderlijk gezag over B krijgt; bovendien en dat in de toekomst niemand anders dan de vader het ouderlijk gezag over B zal verkrijgen.
 8. Moeder zal daartoe binnen een maand na ondertekening van dit ouderschapsplan de genoemde, ten behoeve van vader gemaakte afspraken, in haar testament doen vastleggen op zodanige wijze dat deze bepalingen zo nodig afdwingbaar zijn jegens een ieder, zoals door vader gewenst en door moeder mee ingestemd.
 9. Vader en moeder zijn ervan op de hoogte dat een testament een hoogstpersoonlijke uiterste wilsbepaling is, en dat over de inhoud daarvan (waarschijnlijk) niet gecontracteerd kan worden in dit ouderschapsplan; om vader toch de grootst mogelijke zekerheid te geven dat aan deze afspraak is voldaan, zal de notaris bij wie moeder haar testament opmaakt schriftelijk aan vader bevestigen dat aan deze afspraak volledig is voldaan.
 10. Voor de volledigheid vermelden de ouders in dit ouderschapsplan dat het hun uitdrukkelijke wens is, dat na overlijden van de ene ouder de andere ouder het ouderlijk gezag over B zal verkrijgen of behouden.
- B. Verblijffparagraaf*
1. Ten aanzien van het verblijf van B overweegt moeder:
 - a. dat zij ten tijde van het opstellen van dit ouderschapsplan niet werkt. Zij wil wel weer gaan werken als (...). De meest voor de hand liggende werkdagen voor haar zullen de maandag en de dinsdag zijn;
 - b. dat zij de hoofdzorg heeft over haar drie dochters uit haar eerste huwelijk die om de week een weekend naar hun vader gaan;
 - c. dat in haar situatie rekening gehouden moet worden met de praktische gevolgen van het feit dat zij drie minderjarige kinderen uit een eerdere relatie heeft, voor wie een zorgregeling is afgesproken met de vader;
 - d. zij van mening is dat op basis van haar kennis en de onderzoeken en informatie die zij tot zich genomen heeft, het voor de hechting van B het beste is als B zich aan één ouder hecht en haar hoofdverblijf heeft bij haar moeder. Ze zal zo min mogelijk bij vader slapen, maar daar wel zo nu en dan op bezoek gaan.

Daarom en omdat die afspraak ook goed werkt met de vader van haar dochters wil moeder dat zo houden: zodra B naar school gaat, gaat B in moeders beleving één keer in de veertien dagen een weekend naar haar vader.

2. Ten aanzien van het verblijf van B overweegt vader:
 - a. dat hij bij onder andere de huisarts advies heeft ingewonnen dat hem steunt in zijn mening dat het belangrijk is voor de hechting van B en voor hun vader-dochterband dat B vanaf haar geboorte regelmatig (langere) tijd met hem doorbrengt, ook met overnachting; hij wil het liefst co-ouderschap over B, maar dat wil moeder pertinent niet;
 - b. dat hij als zelfstandig ondernemer de mogelijkheid heeft om zijn agenda enigszins zelf in te delen en daarbij rekening te houden met de dagen waarop B bij hem kan zijn, echter hij heeft als werkgever en ondernemer wel verplichtingen in die zin dat een vaste dag voor hem de voorkeur heeft;
 - c. dat in zijn situatie rekening gehouden moet worden met het feit dat zijn oudste zoon Broer alleen tijd met B door kan brengen op de dag dat B bij haar vader is, omdat moeder niet wil dat B vaker komt;
 - d. dat hij daarnaast graag voor B wil zorgen op andere momenten waarop de moeder oppas nodig heeft;
 - e. dat het zijn sterke wens is om co-ouderschap over B te realiseren (welke wens door de moeder niet gehonoreerd wordt).
3. Ten aanzien van het verblijf van B spreken de ouders het volgende af:
 - a. B wordt tot haar eerste verjaardag elke vrijdagmorgen om 9.00 uur door moeder naar vader gebracht en door moeder om 12.00 uur opgehaald, zodat ze thuis met haar broers een broodje kan eten en dan naar bed kan.
 - b. Vanaf haar eerste verjaardag, zal B op dinsdag bij haar vader zijn van 9.00 tot 16.00 uur.
 - c. Vanaf haar tweede verjaardag zal B op dinsdag van 9.00 tot 18.00 uur bij haar vader zijn en bij hem avondeten.
 - d. Vanaf haar derde verjaardag zal B om de week van maandag 17.00 uur tot dinsdag 17.00 uur bij haar vader zijn;
 - e. Zodra B naar school gaat, zal zij om de week een weekend bij haar vader doorbrengen van vrijdag 17.00 uur tot zondag 17.00 uur.

(...)

C. Overlegparagraaf

(...)

D. Financiële paragraaf

(...)

E. Diverse afspraken

Gezondheid en veiligheid

(...)

Uiterlijke verzorging en kleding

(...)

Namen in intieme kring

(...)

Verjaardag van B

(...)

Omgang met derden

(...)

Social media-clausule

(...)

F. Voorkomen loyaliteitsconflict

1. De ouders willen voorkomen en zullen zich daarom tot het uiterste inspannen om te voorkomen dat B in een loyaliteitsconflict wordt gebracht.
2. De ouders zullen zich daarom niet negatief uitlaten over de andere ouder noch over mensen, keuzes, bezigheden of wat dan ook aan de andere ouder gelieerd is. Hieronder valt in ieder geval de situatie:
 - dat de ene ouder zich op geen enkele wijze negatief over de andere ouder zal uitlaten, tegen B zelf, tegen haar broertjes of Broer of anderen, al dan niet in aanwezigheid van B;
 - dat de ene ouder iets toezegt aan B, zonder dat eerst met de andere ouder te overleggen;
 - dat een ouder met B bewust of onbewust een “bondje” sluit ten nadele van de andere ouder, of dat een ouder toelaat dat B een “bondje” sluit met hem/haar ten koste van de andere ouder;
 - dat de ene ouder de andere ouder onder druk zet iets te doen of te laten “in het belang van B”.
3. De ouders realiseren zich dat zij het op punten niet met elkaar eens zijn, maar spre-

ken af zich te zullen inspannen om elkaar als ouders niet af te vallen en waar nodig altijd samen naar een gezamenlijke oplossing te zoeken of daar hulp bij in te schakelen.

G. Onvoorziene omstandigheden/aanpassing ouderschapsplan
(...)

H. Vastleggen van wijzigingen
(...)

I. Geschillen
(...)

J. Procedure bij geschillen
(...)

K. Kosten
(...)

L. Second opinion
(...)

M. Mediationovereenkomst en geheimhouding
(...)

Aldus overeengekomen en ondertekend, etc.

NM 2018/35

Voortzetting familiebedrijf.

Art. 3:80 e.v. BW

Partijen: Vader en zoon.

Essentie

Vader en zoon zijn beiden werkzaam in het al ruim 350 jaar bestaande familiebedrijf dat ambachtelijke vletten bouwt en waarin zij de 10e en 11e generatie vormen. Zij zijn gevangen in een patroon dat zich kenmerkt door perioden van ontspannen samenwerken die stevast worden gevolgd door strijd, meestal eindigend in het vertrek van de zoon voor enkele weken. De mediation is erop gericht dit patroon te doorbreken en te komen tot toekomstgerichte duurzame afspraken.

INHOUD MEDIATION

Casus

Vader en zoon zijn beiden werkzaam binnen het sinds 1668 in Zuid-Holland gevestigde familiebedrijf als respectievelijk de tiende en elfde generatie; de vader is sinds 2007 directeur en eigenaar van de onderneming en de zoon is de beoogd opvolger en sinds 2007 in loondienst aan de onderneming verbonden.

Partijen hebben in de gevoerde mediation-gesprekken onderzocht wat de oorzaken zijn

van de conflicten die zich van tijd tot tijd tussen hen hebben voorgedaan omtrent de bedrijfsvoering in het algemeen en hun onderlinge taakverdeling in het bijzonder. In deze gesprekken is door hen tevens hun onderlinge communicatie geanalyseerd en is bezien hoe deze zou kunnen worden verbeterd. Deze conflicten en onderlinge communicatie worden onder meer gekenmerkt door verbale aanvaringen op de werf in verschillende gradaties van heftigheid, door het verwijt over en weer dat de ander heel druk zegt te zijn maar tegelijkertijd niet effectief opereert, door het gevoel bij Jacob¹ dat hij moet bijspringen en het gevoel bij Theo dat het bijspringen door Jacob weinig oplevert, alsmede door het vertrek van tijd tot tijd van Theo voor enkele dagen of weken.

Partijen hebben verder gezamenlijk onderschreven dat in de periode na de overdracht aan Jacob van de onderneming door diens vader Gerard – de grootvader van Theo –, deze nog gedurende zeven jaren nog veel aanwezig is geweest op de werf en een bemiddelende rol heeft vervuld indien sprake was van conflicterende visies tussen hen en (groot)vader indien nodig ook knopen doorhakke; sinds het overlijden van (groot)vader ontbreekt een persoon die deze positie in kan nemen en het is gebleken dat een dergelijke persoon eigenlijk niet kan worden gemist. Partijen hebben besloten dat deze bemiddelende rol na het sluiten van deze overeenkomst – waarmee een duidelijke afbakening van taken is gegeven – zal worden ingevuld door Adriana die dit in hun ogen goed zou kunnen indien zij van hen beiden deze opdracht zou krijgen.

Partijen hebben beiden ingezien dat de bedoelde conflicten die van tijd tot tijd tussen hen ontstaan deels voortvloeien uit het gegeven dat zij beiden koppig zijn maar hun karakters voor het overige anders zijn en zij daardoor enerzijds door koppigheid en anderzijds door karakterverschillen met elkaar botsen.

Tevens hebben partijen ingezien dat hun conflicten deels samenhangen met het feit dat Jacob zich in een andere levensfase bevindt dan Theo, – waarbij Jacob eerder een afbouwperspectief heeft en Theo veel meer een uitbouwperspectief –, hetgeen onder meer verklaart dat Jacob voorzichtiger is als het gaat om het doen van investeringen en het doorvoeren van wijzigingen in de koers van de onderneming, waar Theo op deze terreinen sneller stappen wil kunnen zetten en ook grotere zaken wil kunnen aanpakken.

Voorts houden de desbetreffende conflicten mede verband met een verschil in ambitie tus-

¹ De in deze bijdrage gebruikte namen zijn gefingeerd.

sen partijen dat tot uitdrukking komt in een streven naar perfectie aan de zijde van Theo, waar Jacob ook goed kan leven met een situatie die als voldoende kan gelden. Tot slot hebben partijen als gedeeltelijke verklaring van de conflicten die tussen hen ontstaan de omstandigheid aangemerkt dat Jacob zich meer een ambachtsman voelt dan een ondernemer, terwijl Theo voortdurend nieuwe kansen en mogelijkheden ziet waar hij iets mee zou willen doen en hij zich hierin vaak sterk afgeremd voelt door zijn vader.

Daarnaast is in de mediationgesprekken besproken hoe kan worden bereikt dat de onderneming op de korte termijn op een effectieve en ontspannen wijze gezamenlijk kan worden voortgezet, alsmede op welke wijze de toekomstige overdracht van de onderneming door de vader (Jacob) aan de zoon (Theo) vorm zou kunnen worden gegeven.

Partijen hebben vastgesteld dat de economische situatie van de onderneming heel goed is maar tegelijkertijd uitgesproken dat ieder van hen bij tijd en wijle het gevoel bekriipt dat de onderneming zich tot op zekere hoogte in een situatie van stuursloosheid bevindt omdat tussen hen geen overeenstemming bestaat over de bedrijfsstrategie en de te varen koers van de onderneming, hetgeen in de praktijk tot uitdrukking komt als beslissingen moeten worden genomen over investeringen die al dan niet moeten worden gedaan, alsmede in de omgang met opdrachtgevers en in de wijze waarop het bedrijf extern zou moeten worden gepresenteerd en vertegenwoordigd.

Partijen hebben ieder gezegd dat zij – ondersteund door echtgenote, respectievelijk moeder Adriana en daarnaast tot op zekere hoogte ook door dochter, respectievelijk zuster Gerdien – in beginsel een sterk team vormen.

Jacob heeft jegens Theo uitgesproken dat hij heel graag zou willen dat Theo een gelukkige toekomst zal hebben op de werf en tevens dat hij vindt dat zijn zoon een uitstekend vakman is en dat het zijn diepe wens is om – en hem mitsdien niets anders voor ogen staat dan – binnen afzienbare tijd de onderneming aan Theo over te dragen, waarmee het voortbestaan van het familiebedrijf wordt bestendigd. Jacob heeft in dit verband naar voren gebracht dat Theo naar zijn mening ondersteuning behoeft waar het betreft de (financiële) administratie van de onderneming opdat Theo zich kan concentreren op de nieuwbouwwerf en dat Adriana deze financieel-administratieve rol heel goed op zich zou kunnen nemen; Theo heeft gezegd dat hij heel goed met deze zienswijze van Jacob en de daaruit voortvloeiende taak van Adriana in kan stemmen, ook omdat hij een uitstekende ver-

standhouding met zijn moeder heeft, haar volledig vertrouwt en ook goed met haar kan samenwerken.

Jacob heeft op tafel gelegd dat Theo in zijn visie nog wat verder moet groeien als het gaat om het dragen van verantwoordelijkheid voor het ondernemerschap in bredere zin en hij op die grond meent dat een volledige overdracht van het bedrijf op dit moment nog te vroeg zou komen; Jacob heeft in dit verband gezegd dat hij het zichzelf erg kwalijk zou nemen als Theo het als ondernemer niet zou redden en hij dan liever zelf failliet zou gaan.

Jacob heeft gemeld dat hij heel goed een leven voor zich zou zien (grotendeels) buiten de onderneming, onder meer als beheerder van het recreatiebedrijf waar hij nu ook al verantwoordelijkheid voor draagt en als exploitant van een stuk grond waar fruitbomen op staan; voorts zou Jacob graag wat meer vrije tijd willen hebben en zou hij het in het algemeen ook iets rustiger aan willen doen.

Theo heeft jegens Jacob uitgesproken dat hij zijn vader zeer waardeert, dat hij erg graag zou willen dat zijn vader trots op hem is en dat hij graag nog een aantal jaren met zijn vader samen zou willen werken in de onderneming – waarbij het voor hem in beginsel geen probleem is dat zijn vader directeur van de onderneming blijft –, alvorens deze van hem over te nemen. Theo heeft in dit verband benadrukt dat de werf zijn passie is en hij niets anders zou willen doen dan het familiebedrijf voort te zetten en verder uit te bouwen omdat dit zijn bestemming in het leven is, teneinde de onderneming in de toekomst op zijn beurt over te kunnen dragen aan zijn eigen kinderen. Theo heeft echter ook naar voren gebracht dat het in zijn ogen niet goed mogelijk is om nog een aantal jaren met zijn vader samen te werken op de werf als tussen hen niet een heldere taakverdeling wordt afgesproken die meebrengt dat ieder van hen zijn eigen verantwoordelijkheden heeft en ieder grotendeels autonoom beslissingen kan nemen, hetgeen impliceert dat Jacob verantwoordelijkheden en taken aan Theo delegeert en Theo een eigen mandaat verkrijgt.

Partijen hebben genoemd dat zij veel liefde voor elkaar voelen als vader jegens de zoon en als zoon jegens de vader en voorts buiten de onderneming in staat zijn om als goede vrienden met elkaar op te trekken – bijvoorbeeld als leden van de vrijwillige reddingsbrigade – en het dan vaak erg gezellig en ontspannen is. Er is hun er dan ook veel aan gelegen om elkaar niet kwijt te raken als vader en zoon; Jacob heeft in dit verband gezegd er veel last van te hebben als Theo wel eens zegt dat als hij zo doorgaat, hij dan zijn

zoon zal verliezen. Theo heeft gezegd dat hij er op zijn beurt last van heeft dat zijn vader niet in staat lijkt te zijn om af en toe eens uit te spreken dat hij het goed doet en hij trots op hem is.

Partijen hebben vervolgens uitvoerig gekeken naar de verschillende scenario's die denkbaar zouden zijn.

Scenario's die in dit kader zijn onderzocht zijn de overdracht van de onderneming aan een derde – welk scenario door Jacob als onmogelijk uitvoerbaar wordt beoordeeld –; de langzame uitfasering van de onderneming tot de pensioendatum van Jacob – welk scenario door Jacob en Theo hooguit als *last resort* wordt beoordeeld –; het doorgaan op de huidige voet – welk scenario door Jacob en Theo als zeer onwenselijk tot niet uitvoerbaar wordt beoordeeld op grond van het feit dat de onderlinge botsingen en conflictsituaties zich in dat geval zouden blijven voordoen, de daarmee gepaard gaande onrust zou blijven bestaan, niemand echt de touwtjes in handen zou hebben waarmee een instabiele situatie zou worden bestendigd en Theo op elk moment zou kunnen blijven weglopen –; de overname op korte termijn van de onderneming door Theo – welk scenario waarschijnlijk in financieel opzicht niet eenvoudig zou kunnen worden verworpen en welk scenario op verschillende gronden daarnaast als prematuur wordt beoordeeld door zowel Jacob als Theo –, alsmede tot slot de splitsing van de onderneming – na verloop van een termijn van vijf tot tien jaren (overgangperiode) gevolgd door de gefaseerde overdracht van de gehele onderneming door Jacob aan Theo –, welk scenario ertoe zou leiden dat de samenwerking van Jacob en Theo binnen de onderneming zou kunnen worden voortgezet en tegelijkertijd grotendeels de angel zou worden gehaald uit de bestaande conflictueuze situatie doordat ieder van partijen eigen verantwoordelijkheden, bevoegdheden en verplichtingen zou hebben en ieder van hen daarmee een grote mate van autonomie zou verwerven waardoor de huidige patstelling van twee kapiteins op één schip zou worden doorbroken. Het laatstgenoemde scenario wordt door partijen beoordeeld als het meest realistische en kansrijke scenario en ligt daarmee ten grondslag aan de onderhavige overeenkomst, waarbij partijen tevens hebben vastgesteld dat zij tot op zekere hoogte tot elkaar veroordeeld zijn en zich daaraan derhalve ook zullen hebben te gedragen.

Belangen

De belangen die door partijen in de mediation-gesprekken werden geformuleerd zijn de volgende:

- het doorbreken van het bestaande patroon dat met regelmaat leidt tot escalerende conflictsituaties;
- het behoud van de familieband tussen vader en zoon maar ook tussen de ouders en de zoon en tussen zoon en dochter;
- het voortbestaan van het familiebedrijf;
- het creëren van een economisch goede uitgangspositie/een toekomstperspectief voor voortzetting van het bedrijf door Theo als 11^e generatie;
- het zeker stellen van een pensioen voor Jacob (Jacobs ziet het bedrijf als zijn oudedagsvoorziening en de overname door Theo moet leiden tot het beschikbaar komen voor Jacob van een pensioen);
- het kunnen werken met een grote mate van autonomie door Jacob en Theo;
- het ingroeien door Theo in het bedrijf en het afbouwen door Jacob;
- het verkrijgen door Theo van een reële arbeidsbeloning voor zijn werkzaamheden in het bedrijf.

Resultaat

Partijen hebben afspraken gemaakt voor een periode van vijf tot tien jaren – waarin het in de casus genoemde opvolgingstraject gefaseerd vorm zal worden gegeven – omtrent hun onderlinge werk- en taakverdeling en de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden, omtrent de financiën – waaronder een adequate beloning van Theo voor diens werkzaamheden –, alsmede omtrent het beheer van het gehele werfterrein.

De bedoelde taakverdeling die in de bedoelde overgangperiode zal gelden komt er in hoofdlijnen op neer dat Jacob zich zal bezighouden met de reparatie en het onderhoud, alsook de restauratie van kleine vletten (die vrijwel in alle gevallen eerder door het familiebedrijf zijn gebouwd) op het aparte gedeelte van de werf dat daarvoor is ingericht (de kleine werf) en dat Theo zich geheel zal richten op het bouwen van nieuwe kleine en grote boten op het nieuwbouwgedeelte van de werf (de grote werf) en op de reparatie en het onderhoud en de restauratie van de grote boten, daarbij financieel-administratief ondersteund door Adriana waarmee het gegeven dat de scheepswerf een familiebedrijf is verdere invulling wordt gegeven.

Partijen hebben uitgesproken dat hun met de door hen in deze overeenkomst gemaakte afspraken voor ogen staat om de – hiervoor in de casus beschreven – al vele jaren tussen hen bestaande hardnekkige communicatie- en gedragspatronen te doorbreken die van tijd tot tijd tot escalatie en machteloosheid leiden bij elk van hen.

Partijen zullen de deal die zij in mediation tot stand hebben gebracht – en die in deze overeenkomst is vastgelegd – in samenspraak met de accountant en de notaris van het bedrijf uitwerken tot een concreet traject waarin de overdracht van de onderneming door Jacob aan Theo wordt vormgegeven binnen de bedoelde termijn van vijf tot tien jaren, daarbij mede rekening houdend met de fiscale regelgeving rond bedrijfsopvolging.

Opmerkingen mediator

Het was in de in deze zaak gevoerde gezamenlijke gesprekken voor de mediator vaak ingewikkeld om regie te kunnen voeren op grond van het feit dat partijen weliswaar zelf voor mediation hadden gekozen maar het soms lastig vonden zich te voegen naar de dynamiek van het mediationproces. Hierbij speelde ook een grote rol dat de onderlinge verhouding tussen partijen in de gesprekken van uiterst amicaal kon omslaan in zeer gespannen en andersom.

De gesprekken hebben alle plaatsgevonden op het terrein van de scheepswerf wat meebracht dat de mediator toegepaste contextuele benadering zo goed mogelijk in praktijk kon worden gebracht. Zo heeft de echtgenote van de vader/moeder van de zoon deelgenomen aan enkele gesprekken wat eenvoudig kon worden gerealiseerd doordat zij op afroep beschikbaar was. Ook woonde de moeder van de vader/grootmoeder van de zoon – i.e. de weduwe van Aaldert – nog op het terrein van de werf en gaf zij blijk van haar ondersteuning van het mediationproces door af en toe haar gezicht om de hoek van de deur te steken. Ook heeft hierdoor een apart gesprek plaats kunnen vinden tussen de mediator en dochter/zuster Gardien.

Ondanks het gegeven dat het er tijdens de mediationgesprekken soms stevig aan toe is gegaan, de emoties geregeld hoog opliepen en zowel de vader als de zoon bij een van de gesprekken voortijdig is vertrokken, zijn partijen erin geslaagd om de doelstellingen van de mediation te bereiken door zowel tot een door hen beiden gedeelde analyse van de *onderstroom* te komen als tot vrij gedetailleerde afspraken op de *bovenstroom*; daarnaast zijn ook procesafspraken gemaakt om het binnen de overeengekomen overgangperiode te komen tot een overdracht van de onderneming van de vader aan de zoon.

De karakters verschillen tussen vader en zoon – en hun daarmee samenhangende machtsstrijd – maken dat moet worden afgewacht of de gemaakte afspraken daadwerkelijk gedisciplineerd zullen worden uitgevoerd in de praktijk; indien dit onverhoopt niet het geval zou zijn kunnen partijen in elk geval zeggen dat ze er

alles aan gedaan hebben om de samenwerking op het goede spoor te zetten maar het hun kennelijk niet gegeven is.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen hebben zelf voor mediation gekozen en rechtstreeks contact opgenomen met de mediator.

Co-mediation

Er was geen sprake van co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is fulltime werkzaam als legal family mediator en is voorheen werkzaam geweest als notaris.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Er zijn geen partijbegeleiders betrokken geweest bij deze mediation.

Intake/plenaire/caucus

Er hebben individuele intakegesprekken plaatsgevonden met elk van partijen; vervolgens zijn er vijf gezamenlijke mediationgesprekken geweest, waarbij de echtgenote/moeder in een drietal gesprekken aanwezig is geweest bij (een gedeelte van) de gesprekken. In een afsluitende bijeenkomst is de vaststellingsovereenkomst ondertekend die gedurende deze bijeenkomst nog op een aantal punten is aangepast.

Verslaglegging

Na de meeste gesprekken heeft beperkte verslaglegging plaatsgevonden per email.

Duur

De intakegesprekken hebben elk ongeveer anderhalf uur geduurd en de vijf gezamenlijke mediationgesprekken elk 2 tot 3,5 uur geduurd; verder heeft het gesprek met de dochter/zuster een uur geduurd; tussendoor heeft telefonisch contact plaatsgevonden met elk van partijen en met de moeder/echtgenote. Het mediationproces heeft zijn beslag gekregen in een periode van een kleine 6 maanden, hetgeen samenhangt met het gegeven dat gedurende de zomervakantieperiode geen gesprekken zijn gevoerd.

Mr. F. Schonewille, Schonewille & Schonewille, Legal Mediation

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

(De considerans van deze overeenkomst is weergegeven onder 'casus').

Partijen verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

A. Overgangperiode

1. Theo hervat zijn werkzaamheden per *, is elke dag in elk geval vanaf ten minste 8.00 uur aanwezig en maakt ten minste 40 arbeidsuren per week op de werf.
2. Partijen maken in goed onderling overleg afspraken over de snelle doch verantwoorde afbouw van de * boot die zich thans in de eindfase van de bouw ervan bevindt; de verwachting is hierbij dat de desbetreffende * boot voor * gereed zal kunnen zijn.
3. Jacob richt zich vanaf * – samen met medewerker * – uitsluitend op de reparatie en het onderhoud, alsook de restauratie van kleine vletten (op de kleine werf) – en draagt daarvoor de eindverantwoordelijkheid; Jacob zal mitsdien de grote werf geheel overlaten aan Theo en dit onderdeel van de onderneming daarmee loslaten.
4. Theo draagt vanaf * de eindverantwoordelijkheid voor de nieuwbouw en voor reparatie, onderhoud en restauratie van de grote boten (op de grote werf) en krijgt daarmee van Jacob de volledige vrijheid om de bedrijfsvoering ter zake van de nieuwbouwen en de overige genoemde werkzaamheden op de grote werf naar eigen inzicht vorm te geven.
5. Theo krijgt in dit verband tevens de bevoegdheid tot en medeverantwoordelijkheid voor het uitbrengen van offertes, het contact met klanten (van begin tot eind), het bestellen van materiaal en onderdelen het factureren en het personeelsbeleid, zij het dat hij in deze taken structureel wordt ondersteund door Adriana. Waar het betreft het bedoelde personeelsbeleid hebben partijen afgesproken dat Theo het initiatief kan nemen ter zake van het inhuren van personeel indien dit naar zijn inzicht noodzakelijk en verantwoord is; vervolgens wordt in goed gezamenlijk overleg bepaald of het inhuren van personeel als bedoeld financieel verantwoord is.
6. Theo zal rechtstreeks afspraken maken met Adriana omtrent de werkzaamheden die zij zal verrichten voor het gedeelte van de onderneming waarvoor hij de eindverantwoordelijkheid draagt; in elk geval zal door Adriana worden geregeld dat de onderneming op wekdagen telefonisch goed bereikbaar is van 10 tot 15 uur.
7. Met betrekking tot het (grote) botenhuis dat aansluit op de grote werf hebben partijen afgesproken dat het water dat grenst aan het desbetreffende botenhuis, alsmede het water in het botenhuis in het najaar van * zal worden uitgebaggerd teneinde de juiste diepgang van het water te herstellen. Voorts zullen in het najaar van * alle boten die zich thans in dit botenhuis bevinden daaruit

- worden gehaald, zal het lekkende dak worden gerepareerd en zullen andere noodzakelijke reparaties worden uitgevoerd, zullen de hiervoor bedoelde boten daarna door Theo opnieuw op een logische wijze worden geordend en gerangschikt in het desbetreffende botenhuis op zodanige wijze dat dit botenhuis voldoende ruimte biedt en opgeruimd en netjes is, het uit- en invaren van rondvaartboten van en naar de nieuwbouwwerf ongehinderd zal kunnen plaatsvinden, er twintig ligplaatsen beschikbaar zullen zijn voor ligplaatsverhuur, er geen boten van de huurders van een ligplaats meer onder water zullen liggen en er steeds drie ligplaatsen beschikbaar zullen zijn voor reparatieboten (in het eerste vak in verband met de vrije doorvaart). De vijf boten die eigendom zijn van Jacob en/of Theo zullen (op enige termijn) niet meer in dit botenhuis worden gestald maar worden verkocht dan wel in de verhuur worden gedaan. Tevens is door partijen afgesproken dat Jacob in overleg met Theo desgewenst tijdelijk een boot in het desbetreffende botenhuis kan stallen.
8. De verhuur van ligplaatsen in het sub 6 bedoelde botenhuis zal tot * door Jacob worden uitgevoerd, waarna deze verhuuractiviteit door Theo zal worden voortgezet.
 9. De exploitatie van het kleinere botenhuis dat zich achter op de werf bevindt zal door Jacob worden gedaan en Jacob draagt hiervoor mitsdien de eindverantwoordelijkheid.
 10. Jacob is in de in de considerans bedoelde overgangperiode in juridisch-fiscaal opzicht de ondernemer en directeur van de onderneming en Theo wordt in de desbetreffende periode gefaseerd ondernemer. Theo zal met ingang van * vooreerst een passende en adequate beloning ontvangen als werknemer voor de door hem tijdens de bedoelde overgangperiode verrichte werkzaamheden, uitgaande van 40 arbeidsuren per week, welke beloning door partijen in goed overleg gezamenlijk en in samenspraak met hun accountant zal worden vastgesteld voorafgaand aan de genoemde datum.
 11. Ter zake van de inrichting, het beheer en het onderhoud van het gehele werfterrein hebben partijen vastgesteld dat eind * de extra brug zal worden aangelegd en hebben zij voorts afgesproken dat het zogenoemde 'eiland' zal worden aangelegd conform het daarvoor door Theo – met ondersteuning van Gardien – bij de gemeente * ingediende plan/ontwerp indien de hiervoor benodigde vergunning wordt afgegeven. Partijen delen de visie dat het 'eiland' wordt gerealiseerd teneinde daarmee extra inkomsten te genereren waartoe zij in goed overleg plannen zullen maken maar waarvoor Theo de ope-

rationele en commerciële eindverantwoordelijkheid draagt, waarbij beslissingen met financiële consequenties door beide partijen zullen moeten worden genomen.

12. Partijen zullen op de langere termijn gezamenlijk een onderhandelingsstrategie bepalen waar het betreft de te zetten stappen jegens buurman *.
13. Het geitenhok op de geitenweide zal bij het aanbreken van het voorjaar van * worden afgebroken.
14. Theo zal steeds de financiële consequenties van stappen die hij als ondernemer zou willen zetten tijdig bespreken met Adriana (en Jacob) en in samenspraak met haar – en indien nodig dan wel wenselijk met de accountant van het bedrijf – bepalen of het financieel verantwoord is de desbetreffende investering te doen.
15. Partijen hebben vastgesteld dat er gedurende de overgangsperiode de facto twee bedrijven binnen hetzelfde ondernemingsverband zullen bestaan die echter in juridisch-fiscaal opzicht een financiële eenheid zullen blijven vormen.
16. Partijen hebben vastgesteld dat het ieder van hen vrijstaat om gedurende de in de considerans bedoelde overgangsperiode nieuwe activiteiten te gaan ontwikkelen en verrichten maar dat te allen tijde zal worden vermeden dat onderling concurrerende activiteiten plaatsvinden.
17. Gerdien zal ook werkzaamheden voor Jacob verrichten in het kader van diens andere activiteiten – te weten het runnen van het recreatiebedrijf (dat thans formeel nog onderdeel uitmaakt van de onderneming maar mogelijk zal worden afgesplitst) en het beheer van een perceel land met fruitbomen (dat buiten de onderneming valt) – en zij zal waar het betreft deze werkzaamheden worden betaald ten laste van de onderneming.
18. Jacob, Theo, Adriana zullen op de laatste vrijdagavond van elke maand een gestructureerd overleg met elkaar voeren waarin zij de afgelopen maand gezamenlijk zullen evalueren en de plannen voor de dan komende periode met elkaar zullen delen. Indien een van partijen dan wel Adriana dit wenst zullen deze gesprekken plaatsvinden onder begeleiding van een derde.
19. Partijen zullen rond * een evaluatiegesprek voeren met de mediator teneinde gezamenlijk te bepalen of deze onder A. geformuleerde afspraken kunnen worden gehandhaafd dan wel deze dienen te worden bijgesteld en/of aangevuld.

B. Overdracht onderneming

Partijen zullen in goed overleg met de accountant en de notaris van de onderneming een rea-

listisch en vanuit financieel en fiscaal perspectief verantwoord traject vormgeven waar het betreft de overname door Theo in juridische zin van de gehele onderneming gedurende de periode * tot uiterlijk *.

Een onderdeel van dit traject zou kunnen zijn het aangaan van een overeenkomst van vennootschap onder firma door Jacob en Theo, dan wel het regelen van een andere ingroeiconstructie, mede gebaseerd op de fiscale regelgeving ter zake van bedrijfsopvolging.

Second opinion

Voorafgaand aan de ondertekening van deze overeenkomst zijn partijen in de gelegenheid gesteld om goed kennis te nemen van de inhoud daarvan en is hun door de mediator gewezen op de mogelijkheid om op individuele basis een *second opinion* in te winnen waar het betreft de civiel- en fiscaalrechtelijke gevolgen van deze overeenkomst en – in het algemeen – advies in te winnen betreffende de wenselijkheid om tot ondertekening van deze overeenkomst over te gaan.

Uitvoering

Partijen verplichten zich over en weer om op eerste verzoek terstond hun medewerking te verlenen aan alle formele en feitelijke handelingen die in redelijkheid direct of indirect samenhangen met hetgeen door hen is overeengekomen in deze vaststellingsovereenkomst.

Kosten

Alle kosten die samenhangen met dan wel voortvloeien uit (de totstandkoming van) deze overeenkomst, worden door de onderneming gedragen en voldaan, onverminderd het hieromtrent bepaalde in de mediationovereenkomst.

Nakoming

Partijen doen afstand van hun recht om ontbinding of van deze overeenkomst te vorderen op grond van enigerlei tekortkoming in de nakoming daarvan. Nakoming zal echter steeds gevorderd kunnen worden, al dan niet met schadevergoeding.

Mediationovereenkomst en geheimhouding

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 13 van de door partijen en de mediator gesloten mediationovereenkomst, zal de mediator zijn medewerking verlenen indien hem door (één van) partijen wordt verzocht een nadere toelichting te geven op, dan wel in rechte te getuigen omtrent hetgeen in deze overeenkomst is bepaald.
2. De desbetreffende mediationovereenkomst blijft onverminderd van kracht ingeval een partij of partijen gezamenlijk na de onder-

tekening van deze overeenkomst contact zoekt of zoeken met de mediator.

Mediationclausule

1. In geval van elk geschil, betrekking hebbende op de door partijen ondertekende overeenkomst of uit daarop voortbouwende overeenkomsten, zullen partijen trachten deze in eerste instantie op te lossen met behulp van mediation, conform het reglement van de Stichting ACB of de VMN, zoals dat luidt op de aanvangsdatum van de mediation.
2. De mediator zal worden gekozen uit het door een in lid 1 genoemde stichting/vereniging aangehouden register van mediators. Partijen wijzen in gezamenlijk overleg een mediator aan.
3. Zolang de mediation niet is beëindigd, zal geen van partijen het geschil aan de rechter voorleggen, tenzij uitsluitend ter bewaring van rechten.
4. De rechter of arbiter bij wie een geschil ahangig wordt gemaakt waarop deze mediationclausule van toepassing is, schort op verzoek van een partij de behandeling van de desbetreffende zaak op, tenzij hem blijkt dat er ten aanzien van dat geschil geen geldige mediationclausule is of deze is geëindigd. De behandeling van de zaak door de bedoelde rechter of arbiter wordt voortgezet indien een partij bij aangetekend schrijven aan de bedoelde rechter of arbiter, alsmede aan de mediator en de andere partij meedeelt dat de mediation is beëindigd.
5. Partijen zijn er toe gehouden de eerste mediationbijeenkomst bij te wonen. Daarna staat het partijen vrij om de mediation op ieder gewenst moment te beëindigen.
6. De mediation vangt aan op het moment waarop partijen gezamenlijk de eerste mediationbijeenkomst bijwonen.
7. Indien een partij zich beroept op de toepassing van deze clausule, doet hij daarvan per aangetekend schrijven mededeling aan de andere partij. Laatstgenoemde partij dient vervolgens binnen een termijn van tweëndertig dagen nadat de bedoelde mededeling hem heeft bereikt bij aangetekend schrijven aan eerstgenoemde partij te doen weten of hij bezwaar maakt tegen de toepassing van deze clausule, bij gebreke waarvan de clausule toepassing vindt.
8. De mediation zal niet later aanvangen dan veertien dagen na ommekeer van de in lid 7 bedoelde termijn.
9. Indien een partij een gerechtelijke procedure of een arbitrage begint ter zake van een geschil waarop deze clausule betrekking heeft zonder zich eerst op deze clausule te hebben beroepen, verbeurt de desbetreffende partij

ten bate van de andere partij een boete van € 1.000,-, welk bedrag onmiddellijk opeisbaar is, onverminderd het recht van de andere partij schadevergoeding te vragen.

10. Indien toepassing van deze clausule niet leidt tot een oplossing van het geschil zullen partijen het desbetreffende geschil bij wijze van arbitrage ter beslechting voorleggen aan de Kantonrechter te * of een andere door partijen in onderling overleg aan te wijzen Kantonrechter, op de wijze zoals bedoeld in artikel 96 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De desbetreffende uitspraak van de Kantonrechter is voor partijen bindend: hoger beroep daartegen wordt door hen bij dezen uitgesloten. De aanwijzing van de Kantonrechter door partijen vindt plaats op grond van de uitdrukkelijke wens van partijen om te voorzien in een snelle en goedkope procedure waarin een ervaren en deskundige partij – de Kantonrechter – het geschil beslecht, voor het geval tussen hen een geschil ontstaat als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, ten aanzien van welk geschil blijkt dat dit door hen niet met toepassing van mediation kan worden beëindigd. De aanwijzing van de Kantonrechter door partijen vindt derhalve niet plaats met het oogmerk bestaande competentieregels te doorkruisen. Indien de voorgaande aanwijzing nietig wordt verklaard te zijn, zullen partijen in onderling overleg een andere arbiter aanwijzen en aan deze een opdracht verstrekken die inhoudelijk geheel gelijk is aan de in de eerste en tweede volzin van dit lid bedoelde opdracht aan de Kantonrechter.
11. Deze clausule is in rechte afdwingbaar.
12. De aan de mediation verbonden kosten komen ten laste van beide partijen, ieder voor een gelijk gedeelte.

Vaststellingsovereenkomst

1. Partijen stellen vast dat op deze overeenkomst Nederlands recht van toepassing is.
2. Deze overeenkomst dient waar het betreft alle daarvoor in aanmerking komende aspecten daarvan te worden beschouwd als een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 900 e.v. Boek 7 Burgerlijk Wetboek, aangezien partijen zich bij deze (bewijs)overeenkomst jegens elkaar binden tot vaststelling van hetgeen rechtens tussen hen geldt, ter beëindiging van verdeeldheid daarover en ter voorkoming van nieuwe onzekerheid of geschil daaromtrent. Deze overeenkomst is derhalve uitdrukkelijk bestemd om ook te gelden voor zover partijen van de tevoren tussen hen bestaande rechts-toestand afwijken.

Ondertekend te * op *

Jacob *

Theo *

De ondergetekende, mr. F. Schonewille, legal mediator, verklaart dat deze overeenkomst de afspraken behelst die door partijen in zijn bijzijn zijn gemaakt en dat de identiteit van partijen door hem is vastgesteld aan de hand van hun vermelde identiteitsbewijzen.

NM 2018/19

Echtscheiding, huwelijkse voorwaarden, co-mediation.

Art. 1:122, 1:150, 1:158 en 1:404 BW

Partijen: Man en vrouw.

Essentie

Partijen zijn echtgenoten van wie de man voor de tweede keer is gehuwd. In de huwelijkse voorwaarden is een duidelijke regeling overeengekomen voor de situatie van echtscheiding.

Tijdens de mediation hebben in het bijzonder de volgende thema's gespeeld: het krijgen van vrouwen van de vrouw in de mediators en het wantrouwen tussen partijen ten aanzien van nieuwe relaties; voorts bracht de man een geheim in bij de mediators.

INHOUD MEDIATION

Casus

Voor de man was dit zijn tweede huwelijk. Zijn eerste huwelijk was op de klippen gelopen omdat zijn toenmalige vrouw was vreemdgegaan. Het contact met zijn inmiddels meerderjarige kind uit zijn eerste huwelijk was beperkt tot financieel contact. Bij het aangaan van zijn tweede huwelijk heeft de man daarom met zijn vrouw bij huwelijkse voorwaarden een duidelijke regeling getroffen over de financiële gevolgen van een eventuele echtscheiding. De huwelijkse voorwaarden vermeldde heel duidelijk dat de vrouw bij scheiding recht heeft op een som geld en recht heeft op een bedrag waarmee zij een woning kan kopen. Dat recht zou echter vervallen als het verzoek tot echtscheiding het gevolg was van aantoonbaar overspel van de vrouw. In deze scheiding was het de man die overspel had gepleegd. Partijen gingen daarom feitelijk gescheiden wonen. Zij gingen twee jaar in relatietherapie. Daarna kwamen ze bij ons. De vrouw wilde scheiden, de man wilde liever behoud van hun relatie.

Partijen hadden veel nare ervaringen met de ex-partner van de man uit zijn eerste huwelijk waar het betrof hun kind. Onze cliënten waren het er over eens het goed te willen regelen voor

hun kind. Het was in dat verband een pluspunt dat ze al twee jaar gescheiden leefden. Ze hadden een voor iedereen redelijk werkbaar praktijk ontwikkeld voor de omgang en het contact.

De man en de vrouw hebben op ons verzoek allebei een eigen fiscalist ingeschakeld. De man had er natuurlijk al een voor zijn bedrijf, maar er was onlangs een nieuwe fiscalist aangetrokken. Die overgang vroeg aandacht.

De vrouw heeft via haar circuit iemand gevonden. Beide fiscalisten hadden geen ervaring met mediation.

Belangen

Ook in de toekomst samen door een deur te kunnen was een belang van beide partijen. Ze aten een keer per week met elkaar en hun kind bij de vrouw en dat wilden ze bijvoorbeeld graag continueren. Verder wilden ze het allebei goed voor hun kind regelen, zeker ook financieel omdat dat nu juist met het kind van de man uit zijn eerdere huwelijk zo ingewikkeld was gelopen.

De man wilde de zakelijke afwikkeling goed en realistisch regelen op zodanige wijze dat het werkbaar zou zijn voor hen beiden. De vrouw begreep dit goed, zij was altijd werkzaam geweest ten behoeve van de holding van de man.

Het belang van de vrouw was dat duidelijk zou zijn dat zij niet schuldig was aan de scheiding, opdat de regeling van de huwelijkse voorwaarden voor haar van toepassing zou zijn. Daarmee waren haar aanspraken op huisvesting en haar vermogen veilig gesteld. Verder wilde zij graag de zorg houden over hun kind, met een werkbaar omgangsregeling.

Het belang van de man was dat het grote geheel te financieren kon zijn. Het ging om grote bedragen. Hij wilde ook rekening houden met een eventuele verkoop van zijn aandeel in het bedrijf. Daarnaast wilde hij graag snel terug naar de voormalige echtelijke woning, weg van het appartement waar hij inmiddels al ruim twee jaar verbleef.

Resultaat

Partijen hebben een echtscheidingsconvenant getekend en een ouderschapsplan opgesteld. De huwelijkse voorwaarden bevatten een duidelijke regeling in geval van echtscheiding. Partijen wilden die regeling volgen. Partijen hebben vastgesteld dat de oorzaak van de scheiding niet was gelegen in overspel van de vrouw, zodat de financiële paragrafen in werking konden treden. Via zijn persoonlijke holding was de man samen met een familielid aandeelhouder van een gezamenlijke holding. In de mediation is steeds gezocht naar de financierbaarheid van de regelingen op grond van de huwelijkse voorwaarden bij

echtscheiding. Ook was een belangrijk punt dat de alimentatie moest kunnen worden betaald.

Opmerkingen mediator

In het begin vertelde de vrouw niet veel en reageerde zij tamelijk cynisch naar de man. Wij ervoeren soms wantrouwen van haar naar ons. Wij hebben onze observaties benoemd, gecheckt en we hebben er zoveel mogelijk op doorgevraagd. We hebben er daarnaast ook humor kunnen inbrengen. Op die manier hebben we het geheel kunnen ombuigen naar een *understanding* over en weer tussen met name de vrouw en de mediators.

Het wantrouwen tussen partijen ten aanzien van nieuwe relaties kwam voort uit het eerste huwelijk van de man en de inhoud van de huwelijksvoorwaarden. Trouw zijn was voor partijen een belangrijke waarde. Die waarde was geschonden en daarom volgde de echtscheiding. Tijdens de mediation werd die waarde weer geschonden: beide partijen hadden tijdens de mediation kortstondige relaties. De vrouw in ieder geval een en de man twee. Daar was de ander dan snel van op de hoogte en daar had de ander dan commentaar op, ook op de persoon van de kortstondige relatie. Wij vonden het lastig daar mee om te gaan en wilden hierover niet oordelen. Wij hebben ervoor gekozen de verwijten te heretiketteren. Dat hielp in zoverre dat degene die het betrof zich enigszins gehoord voelde. De ander heeft naar ons gevoel iets beter kunnen luisteren.

Op een zeker moment had de "relatie" van de man het gemunt op de vrouw. Deze "relatie" heeft een melding over de vrouw gemaakt bij de politie. De man heeft ons dit in een telefoongesprek verteld. Hij was in paniek. Wij wilden geen geheim in de mediation: de vrouw moest hiervan op de hoogte worden gesteld. De ontstane situatie hebben we met de man en de vrouw besproken, zij het in afzonderlijke gesprekken met eerst de man en daarna de vrouw. Wij vonden de situatie namelijk te precair om het gezamenlijk te bespreken. In het gesprek met de man alleen hebben we goed kunnen doorvragen naar de feiten, de achtergronden en ieders belangen. We hebben hem duidelijk gemaakt dat de vrouw op de hoogte gesteld moest worden. In overleg met de man hebben we ervoor gekozen dat de mediators het aan de vrouw zouden melden. Dat had met name te maken met het feit dat de man hier bepaald niet handig in zou zijn en dat dat het proces dan nog meer onder druk zou zetten. Met de vrouw hebben we feitelijk eerst een slecht nieuws gesprek gevoerd. Zo hebben we het ook ingestoken. Daarna bespraken we hoe zij hier het beste mee kon omgaan. In overleg met de vrouw hebben we de man kort verslag gedaan van ons gesprek met de vrouw en de

aanpak voor het verdere traject. Beide partijen hebben onze aanpak kunnen waarderen.

Beide fiscalisten waren enthousiast over de aanpak en het resultaat. Wij vonden dat beide fiscalisten, ieder op hun eigen manier, goed hebben bijgedragen aan het proces en het resultaat.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen hebben zelf voor mediation gekozen en een van beide mediators (de financieel planner) benaderd.

Co-mediation

Er is in deze zaak door de mediators gekozen voor co-mediation en aan partijen is uitgelegd wat de achtergrond was van deze keuze: het ging in casu om grote zakelijke belangen en het was efficiënter om dit in een gezamenlijk traject te doen. De mediation is van begin tot eind in co-mediation gedaan, waarbij de mediators beiden ook individuele gesprekken hebben gevoerd.

Achtergrond mediator

Vfas advocaat-mediator en overlegscheidingsadvocaat, respectievelijk financieel planner FFP en overlegscheidingsfinancier.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Partijen hebben ieder een eigen fiscalist in de arm genomen. Deze fiscalisten hadden geen eerdere ervaring met mediation ervaring en hebben twee keer aan de mediatie tafel plaatsgenomen.

Intake/plenaire/caucus

Alle gesprekken zijn met beide partijen tezamen gevoerd, met uitzondering van twee caucusgesprekken omdat er een geheim was ingebracht.

Verslaglegging

In samenspraak met partijen is ervoor gekozen de verslaglegging te beperken tot de hoofdlijnen, de actiepunten en afspraken.

Duur

De mediators hebben in acht maanden, inclusief een periode zomervakantie, acht plenaire gesprekken met partijen gevoerd, waaronder twee in aanwezigheid van de fiscalisten. Ook heeft een gesprek plaatsgevonden met de man en de vrouw afzonderlijk. In de tussentijd heeft de advocaat-mediator een gesprek met de partijen gehad over hun kind (contact en financieel) en heeft de financieel planner drie gesprekken met partijen gevoerd en een gesprek met de fiscalisten. De fiscalisten hebben op hun beurt ook samen een bespreking gevoerd. De co-mediators hebben samen nog drie besprekingen gehad

over de aanpak en de inhoud. Al deze bijeenkomsten zijn van tevoren met de cliënten afgestemd en wij hebben daarvan steeds een korte terugkoppeling gegeven. Beide mediators hebben circa 25 uur besteed aan deze mediation.

Mr. Philine Krans, advocaat-mediator en overlegscheidingsadvocaat in Den Bosch, Krans Advocaat & Mediator

Drs. Sabine van Hulst, financieel planner FFP en overlegscheidingsfinancial in Vught, Bloom Family Office

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

Artikel 2. Partneralimentatie

2.1 Het uitgangspunt van partijen is dat zij allebei een zelfde netto besteedbaar inkomen ter beschikking hebben voor de kosten van hun levensonderhoud. De vrouw heeft eerder gewerkt in en voor het bedrijf van de man. Die werkzaamheden worden met ingang van ... beëindigd en daarmee vervalt haar inkomen. In de plaats daarvan zal de vrouw ergens anders werk gaan zoeken om inkomen te verwerven. Met een opbouw van haar nieuwe inkomen is in de eerste vier jaar rekening gehouden. Uiteindelijk gaan partijen uit van een inkomen, althans verdien capaciteit van de vrouw van € ... bruto per maand.

2.2 Dat betekent per saldo dat de man in het levensonderhoud van de vrouw bijdraagt met een bedrag van ... bruto per maand gedurende de eerste 24 maanden, ... bruto per maand in het derde en het vierde jaar en vanaf het vijfde jaar € ... - bruto per maand. De man zal de maandelijkse bijdrage met ingang van ... betalen op rekeningnummer ...

2.6 Indien de man zijn aandeel in zijn bedrijf verkoopt, kunnen partijen overeenkomen dat de resterende alimentatietermijnen ineens worden betaald door middel van afkoop. Een dergelijke beslissing zal pas kunnen worden genomen na raadpleging van de adviseurs van partijen.

2.7 Een tussentijdse wijziging van omstandigheden is voor partijen geen aanleiding de alimentatie afspraken te wijzigen, tenzij er sprake is van arbeidsongeschiktheid of faillissement als daardoor een groot verlies aan arbeidsinkomen ontstaat. Als er een fundamentele wijziging optreedt in de fiscale behandeling en die wijziging van invloed is op de berekeningsmethodiek of op de netto uitkomsten van de alimentatiebedragen, is dit voor partijen aanleiding de hoogte van de alimentatie te heroverwegen. Het uitgangspunt van de afspraken blijft in dat geval dat beide partijen beschikken over een gelijkwaardig inkomen na voldoening van de basislasten.

Artikel 3. Afwikkeling huwelijkse voorwaarden

3.1 Partijen zijn met elkaar gehuwd na het maken van huwelijksvoorwaarden. Deze zijn op ... gewijzigd (bijlage 2). De huwelijkse voorwaarden bepalen dat elke huwelijksvermogensrechtelijke gemeenschap is uitgesloten. Artikel 11 van de huwelijkse voorwaarden geeft een regeling in geval van echtscheiding.

3.2 Partijen geven gevolg aan deze regeling van artikel 11. Dat betekent dat de man op grond van artikel 11 lid 1 als verrekening een bedrag van € ... aan de vrouw zal betalen. In afwijking van de huwelijkse voorwaarden wordt dit bedrag in acht termijnen betaald en wel als volgt: € ... per jaar in de periode ... tot en met ..., € ... per jaar in ... De betaling geschiedt ieder jaar voor 1 maart en voor 1 september, steeds voor de helft van het in dat jaar te betalen bedrag. De man is gerechtigd eerder af te lossen. Over de resterende bedragen is de man rente verschuldigd van 1,2%, ieder jaar in december aan de vrouw te voldoen. Mocht de belastingdruk bij de vrouw hoger zijn dan de rente, dan zal de man dat compenseren door dat aan de vrouw te betalen.

3.3 Volgens artikel 11 lid 1 betaalt de man daarnaast aan de vrouw een bedrag van € ...,-. Het betalingsmoment valt samen met de betaling voor de woning, zie de volgende bepaling.

3.4 Daarnaast stelt de man volgens artikel 11 lid 2 aan de vrouw een te indexeren bedrag van € ..., - plus kosten koper beschikbaar voor passende woonruimte. Partijen hebben laten berekenen dat de man daartoe aan de vrouw € ..., - betaalbaar zal stellen. De man zal dit bedrag aan de vrouw betalen zodra de vrouw een woning heeft gevonden. Als de vrouw een duurdere woning zou willen kopen, komen de extra kosten daarvan voor haar eigen rekening.

3.5 De vrouw houdt twintig cumulatief preferente aandelen in ... BV. Binnen uiterlijk een maand na ondertekening van dit convenant, zal de vrouw deze aandelen tegen € ..., - per aandeel - notarieel - overdragen aan de man.

NM 2017/43

Echtscheiding. Belaste eigen geschiedenis. Ondertoezichtstelling. Ouderschapsplan. Gedwongen jeugdhulpverlening in het kader van een ondertoezichtstelling.

Art. 1:255 BW

Partijen: Vader en moeder.

Essentie

De mediation is op initiatief van de betrokken jeugdbeschermers gestart, met instemming van de ouders. Met ouders is gekeken naar hun eigen geschiedenis, de gezinspatronen die zich herhalen en naar hun gemeenschappelijke wensen voor hun drie jonge kinderen; op die basis is vervolgens een bestaand ouderschapsplan opnieuw vormgegeven. De mediation was noodzakelijk gezien de aanwezige conflicten en onrust tussen ouders. Een situatie die voor de kinderen te veel spanningen met zich meebracht. Aan het einde van het traject zijn de betrokken hulpverleners van de ouders steunend en betrokken geweest. De mediator was in deze casus een collega van de betrokken jeugdbeschermers. Zij heeft met instemming van ouders optreden als mediator.

INHOUD MEDIATION

Casus

Het betreft ouders die zelf een moeilijke jeugd hebben gehad. Dit is ook de verbindende factor geweest in hun – reeds beëindigde partnerrelatie. Ze hebben samen drie kinderen gekregen. De dagelijkse praktijk bestaat uit veel conflicten waarbij het onderlinge wantrouwen op de voorgrond staat; deze conflicten worden gekenmerkt doordat er steeds oude koeien uit de sloot worden gehaald. De ouders hebben onvoldoende vertrouwen in elkaar als opvoeder en de kinderen zijn soms getuige van de conflictueuze situaties. Op grond van de ondertoezichtstelling is sprake van bepaalde veiligheidsafspraken waar de ouders zich aan moeten houden om de situatie voldoende veilig te maken/houden voor de kinderen. De ondertoezichtstelling is uitgesproken omdat ouders samen onvoldoende invulling konden geven aan goed ouderschap, noodzakelijke hulpverlening wisselend verliet en de kinderen bedreigd werden in hun ontwikkeling. Bij de ouders ontstond de behoefte om hierbij begeleid te worden en zaken uit het verleden op te lossen opdat deze geen last meer zouden vormen in het heden. Daarnaast was het aanwezige ouderschapsplan door iemand anders opgesteld en te complex qua stijl en woordgebruik, waardoor het voor de ouders in de praktijk niet goed bruikbaar was. De ouders hebben op jonge leeftijd drie kinderen gekregen – niet bekend is of dit een bewuste keuze is geweest of niet – en beiden waren gemotiveerd om het leven van hun kinderen beter te laten verlopen dan hun eigen jeugd. De confrontatie met het gegeven dat zij er niet in slaagden hieraan handen en voeten te geven en de geschiedenis zich herhaalde, was voor beide ouders pijnlijk en frustrerend. Over en weer is er veel wantrouwen in elkaar als opvoeder en de ontrouw van de vader in de partnerrelatie heeft de moeder in haar wantrouwen bevestigd. Daarnaast heeft vader

een nieuwe relatie met iemand die voor moeder tot haar netwerk behoorde, hetgeen eveneens een complicerende factor is. Daarnaast speelt er bij moeder persoonlijke instabiliteit waarvoor zij binnen de geestelijke gezondheidszorg wordt behandeld.

Belangen

In het eerste gesprek lukte het nog niet de aandacht te richten op de belangen van de ouders: het accent lag daarin met name op het proberen te overtuigen van de mediator van wat de andere ouder niet goed had gedaan.

In de daaropvolgende gesprekken werden onderstaande belangen zichtbaar:

- De wens dat de situatie voor de kinderen beter zou zijn dan de eigen geschiedenis.
- Angst voor het verliezen van het netwerk.
- De indruk bij vader dat moeder nog een partnerrelatie wilde of deze opnieuw een kans wilde geven.
- De moeite die het beide ouders kostte om los van elkaar hun eigen leven weer op te bouwen.
- Het verdriet om het feit dat elk van de ouders in de ander iemand had gevonden die hij/zij eindelijk vertrouwde maar zij dit vertrouwen bij het beëindigen van de relatie ook weer verloren.
- Het gevoel dat door de man in onvoldoende mate excuses waren gemaakt voor diens gepleegde ontrouw.
- Angst voor de gevolgen voor de kinderen wanneer de conflicten niet zouden stoppen.
- Angst voor het verlies van de moederrol door de wijze waarop de nieuwe partner van de vader haar rol ten opzichte van de kinderen vormgaf.

Resultaat

De ouders zijn op alle punten tot overeenstemming gekomen en zij hebben hun afspraken vastgelegd in een nieuw ouderschapsplan dat door beiden wordt begrepen en gedragen. De onderlinge conflicten zijn verminderd en er is meer begrip over en weer ontstaan. Er zijn afspraken gemaakt over vakanties, verdeling van zorg- en opvoedtaken, financiële bijdrage in de zorg voor de kinderen en afspraken over de wijze waarop ouders elkaar informeren en hoe zij meningsverschillen en/of wensen tot verandering met elkaar oppakken.

Opmerkingen mediator

Het traject heeft een periode van 6 maanden in beslag genomen wat mede werd veroorzaakt doordat de perioden tussen de afspraken soms lang waren. Dat een volgende afspraak vaak lang op zich liet wachten was te verklaren op grond van de persoonlijke problematiek van de ouders

en de ontwikkeling binnen de uitvoering van de ondertoezichtstelling. De betrokken jeugd-beschermmer heeft een ondersteunende rol vervult in het motiveren van ouders en het realiseren van afspraken.

Gezien het gedwongen kader waarbinnen deze mediation zich afspeelde zijn er aangepaste afspraken gemaakt in de mediation overeenkomst. O.a.: de mediation overeenkomst is onderdeel van het dossier en de vaststellingsovereenkomst of het ouderschapsplan is onderdeel van het dossier. Wanneer de mediation niet tot een voor alle partijen bevredigende uitkomst zou leiden, zou de mediator een eindverslag opstellen waarin het verloop van de mediation zou worden beschreven, ook dit verslag zou vervolgens opgenomen worden in het dossier. Daarnaast zijn er afspraken opgenomen in de mediation overeenkomst m.b.t. de geheimhouding van de betreffende mediator. Hierin is vastgelegd dat de informatie welke de mediator ten gehore zou komen in het geding zou komen met de eigen beroepscode en de meldcode jeugdzorg, zij haar vertrouwelijkheid zou breken middels het informeren van de betreffende jeugdbeschermmer en haar collega's. Verder is er in de overeenkomst opgenomen dat de mediation voor ouders kosteloos zou zijn.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Er heeft geen verwijzing plaatsgevonden door de rechter.

Co-mediation

De mediator heeft alleen gewerkt.

Achtergrond mediator

Pedagoog, werkzaam voor een gecertificeerde instelling. De gecertificeerde instelling geeft uitvoering aan beschermingsmaatregelen voor minderjarigen die zijn opgelegd door de kinderrechter.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Betrokkenen waren de jeugdbeschermmer en voorts was een ambulant hulpverlener aanwezig die voor beide ouders optrad. Zij hadden een ondersteunende rol en hadden de wensen van ouders m.b.t. het ouderschapsplan middels individuele gesprekken op een rijtje gezet.

Intake/plenaire/caucus

Er heeft een gezamenlijke intake plaatsgevonden, deels in aanwezigheid van de betrokken jeugdbeschermmer.

Verslaglegging

Tussentijds contact bestond uit emailverkeer m.b.t. het maken van vervolgspraken.

Duur

In totaal heeft de mediation bestaan uit een vijftal gesprekken van elk 1,5-2 uur. Binnen een periode van 6 maanden is de mediation afgerond.

Inge Kuipers, Jeugdbescherming West te Den Haag

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

Er staan geen ongebruikelijke/uitzonderlijke bepalingen in de overeenkomst. Ouders hebben afspraken gemaakt t.a.v. de zorg van de kinderen, evt. verhuizingen, rol van nieuwe partners, vakanties en wijze waarop zij hun ouderschap zo goed als mogelijk zullen vormgeven. Er is geen noodzaak geweest om de rechter tussentijds of aan het einde van het proces te betrekken. Echter heeft de rechtbank – bij aanvang van de ondertoezichtstelling – de ouders de opdracht gegeven om te werken aan een passend ouderschapsplan. Wanneer de ondertoezichtstelling afloopt zullen de geformuleerde doelstelling door de rechtbank of Raad voor de Kinderbescherming worden geëvalueerd.

NM 2017/34

Familierecht: Gezag, Onderhoud, Kind. Ouderschapsplan/ouderschapsrenovatieplan. Omgang. Kinderalimentatie.

Art. 1:247, 1:395a, 1:247a BW

Partijen: Man en vrouw.

Essentie

Op instigatie van de rechter trachten de ouders van een tweejarig kind een ouderschaps-renovatietraject vorm te geven in mediation.

INHOUD MEDIATION

Casus

Partijen zijn beiden rond de 35 jaar. Vader is een aanwezige persoon die goed in staat is zijn wensen en gevoelens onder woorden te brengen. Moeder maakt een angstige indruk en is wat teruggetrokken. De emoties over de bepaling van de kinderalimentatie en de omgangsregeling voor hun zoontje van twee jaar zijn hoog opgelopen. Beiden delen de liefde voor hun kind. De echtscheiding tussen partijen is reeds in een beschikking uitgesproken, de boedel en met name de huwelijkse schuld dienen nog te worden verdeeld. Partijen dienen nog een ouderschapsplan op te stellen, maar de relatie tussen beiden is zo slecht dat de rechter een ouderschapsrenovatietraject heeft voorgesteld.

Vader en moeder kennen elkaar al vanaf de puberteit. Zij zaten samen in dezelfde club en hadden dezelfde hobby. Hun verkering ging terloops over in samenwonen en vervolgens in een huwelijk. Vrij snel wordt een zoontje geboren dat op het moment van de aanvang van de mediation twee jaar oud is. Moeder voelde zich altijd al onzeker, dom en lelijk en het huwelijk veranderde hier vrijwel niets aan. Moeder besluit op enig moment aan de lijn te doen om zich wat beter te gaan voelen. Zij valt maar liefst 50 kg. af en wordt een compleet ander persoon. Zo loopt zij elke dag uren van haar werk naar huis en voelt zich fit en gesterkt. Het huwelijk gaat echter bergafwaarts, vader kan de nieuwe situatie moeilijk aan en weet zich geen raad met een huilende baby. Nadat de radeloosheid omslaat in mishandeling – volgens moeder –, vlucht zij uit de echtelijke woning naar het Blijf Van Mijn Lijf-Huis. In het begin van de mediation verblijft moeder op een geheim adres tezamen met haar zoontje.

Vader ontkent tijdens de mediation stellig wat er door moeder wordt beweerd. Hij zegt nooit de opzet te hebben gehad om zijn vrouw of zoontje te mishandelen en ontkent ook dat dit is gebeurd. Hij ziet de beschuldiging van mishandeling als een middel dat zijn ex-echtgenote inzet om zijn zoon van hem af te pakken en beschouwt alle aantijgingen als ingefluisterd door derden en ver verwijderd van de waarheid.

Moeder is het hier niet mee eens en spreekt over het gevaarlijk schudden van de baby door vader en over een onveilige instabiele situatie voor haarzelf. Zij ziet vader als een regelrechte bedreiging voor hun zoontje en zichzelf. Moeder voelt zich ook bijzonder onplezierig in een ruimte waar vader zo dichtbij komt en zij voelt zich naar eigen zeggen tevens onveilig wegens de onvoorspelbare driftaanvallen van vader. Dat zij nu voor zichzelf kiest neemt haar bange gevoel zeker niet weg.

Het eerste mediationgesprek handelde over de relatie tussen beiden. Partijen hebben elkaar ontmoet op de toneelclub. Het was een jeugdliefde die uiteindelijk heeft geresulteerd in een huwelijk. Het huwelijk was niet goed en niet gebalanceerd. Het model van de huwelijks-tempel¹ is met partijen besproken evenals de vijf vragen van Alfons Vansteenwegen zoals besproken door Van Leuven en Hendriks², waarna partijen de conclusie hebben getrokken dat van een gelukkig huwelijk al lang geen sprake meer was. Vervolgens hebben zij jegens elkaar uitgesproken wel samen verder te willen optrekken als collega-ouders. Moeder heeft gezegd dat de toekomst haar veel angst inboezemt en vader dat

moeder veel te beschermend is naar zoon en hem wat meer ruimte moet geven als vader en hem de gelegenheid moet bieden om te bewijzen dat hij een goede vader is voor hun zoon.

Verder verloop van de mediation

Het weekend volgend op het eerste mediationgesprek gaat het zoontje de hele zaterdag naar vader; moeder heeft hiermee ingestemd maar is er erg angstig over. We spreken af de volgende keer de ervaring te bespreken en een aanvang te maken met het opstellen van het ouderschapsplan.

In het tweede mediationgesprek vertelt vader honderduit over de zoon; moeder geniet zichtbaar nu er leuke ervaringen worden gedeeld. Vader stelt ook vragen over praktische zaken en afgesproken wordt dat vader moeder altijd even mag en zal bellen als hij een vraag heeft. Hierna noemen de ouders desgevraagd de dragende principes van hun gezamenlijke ouderschap. Zij spreken nu samen over hoe zij de opvoeding van hun zoontje gezamenlijk vorm kunnen geven en over punten die zij willen opnemen in het ouderschapsplan. Langzaam ontstaan de contouren van het door de ouders gewenste collega-ouderschap, nu vader en moeder misschien wel voor het eerst eens rustig spreken over wat zij van belang vinden voor hun zoon en zij leuke ervaringen met hun zoon met elkaar delen.

De tweede sessie wordt afgesloten met een voorzichtige, volgende stap: hun zoontje blijft van zaterdag op zondag bij vader slapen en gaat zondag na het eten weer naar huis. Dit betekent een enorme stap voor moeder maar zij kan hierin meegaan door het opbouwende gesprek dat is gevoerd. Hierbij is het een geruststelling voor moeder dat vader voorlopig nog bij zijn ouders inwoont.

Twee dagen later belt moeder op en zegt dat het haar toch allemaal overvalt. In een daarop volgend caucusgesprek met moeder vertelt zij dat ze zich nog altijd geïntimideerd voelt door haar ex. Afgesproken wordt dat zij een bepalende rol krijgt in het volgende mediationgesprek. Met vader wordt ook een caucusgesprek gevoerd waarin de angst van moeder wordt besproken en waarin tevens de geringe (juridische) kans op co-ouderschap aan de orde komt, alsmede een voor hem te behappen en bevredigende verblijfsregeling; tevens wordt met vader de in-steek van het volgende gezamenlijke mediationgesprek besproken.

In het derde mediationgesprek krijgt moeder de lead. Dit gaat aanvankelijk een beetje stroef en lacherig, maar blijkt voor moeder uiteindelijk een enorme opsteker te zijn. Zij heeft de regie in handen en eigenzinnig bepaalt zij waar vader en de mediator moeten plaatsnemen. Ze voelt zich krachtig, hetgeen te merken is aan haar hele houding: moeder staat voor haar zaak en

1 Van Riemsdijk A.M (2011), *Scheiden in Nederland*, Apeldoorn/Antwerpen: Uitgeverij Maklu, p. 31.

2 Van Leuven, C. & Hendriks, A. (2006), *Kind in bemiddeling*, Amsterdam: Uitgeverij SWP.

beargumenteert met veel minder emotie haar eigen mening.

Ook blijken vader en moeder nu veel beter in staat zich in te leven in elkaars situatie en elkaar zelfs te ondersteunen als ouder. Aan tafel worden opvoedkundige tips gegeven en op deze wijze groeit het vertrouwen van moeder in vader zo sterk dat zij ermee instemt dan hun zoontje om de week een heel weekend bij zijn vader verblijft, alsmede elke week op de woensdagmiddag; voor dit laatste aspect is de medewerking van de werkgever van vader nodig die uiteindelijk wordt verleend.

De communicatie is totaal gewijzigd: van praten met een vijandige en wantrouwende blik naar overleggen met een wederkerige gunfactor en het samen genieten van hun kind met de bereidheid aan de zijde van moeder om het groeien van het vertrouwen een kans te geven.

In goed overleg worden de verschillende onderdelen van het ouderschapsplan doorgenomen en dit wordt vervolgens opgesteld door de mediator, goedgekeurd door de ouders en door hen ondertekend.

Op het moment van de ondertekening van het ouderschapsplan woont vader inmiddels samen met zijn nieuwe vriendin die acht weken zwanger is. Moeder neemt een zak babyspullen voor hem mee. Dat geeft een goed gevoel: met slaande ruzie kwamen partijen binnen en als collega-ouders met een kistje communicatiegeveenschap gaan ze weer naar buiten.

Belangen

Moeder stelt heel duidelijk dat haar eerste belang is dat hun zoontje veilig opgroeit, vader is het hiermee eens.

De ouders hebben verder als gezamenlijk belang geformuleerd dat hun zoontje zo min mogelijk moet lijden onder hun breuk en hij met hen beiden een relatie moet kunnen opbouwen.

Daarnaast zijn de volgende belangen geïnventariseerd:

- de ouders willen als collega-ouders met elkaar verder;
- de ouders gunnen hun kind een goed contact met zowel vader als moeder;
- de ouders wensen verder te kunnen met hun eigen leven met zo min mogelijk stress vanuit de oude relatie;
- de ouders willen elk graag voldoende tijd kunnen doorbrengen met hun kind, maar wel in een weloverwogen tempo;
- de ouders vinden hun werk belangrijk: een verblijfsregeling kan worden afgestemd met de werkgever maar moet wel aansluiten bij hun werkzaamheden en de tijdstippen waarop die worden uitgevoerd;
- de ouders willen ieder een eigen plek en verdergaan als ex-partners en collega-ouders; dit brengt mee dat er een streep door

het verleden moet en de blik op de toekomst als vader en moeder met een kind moet worden gericht.

Resultaat

Ouders hebben een ouderschapsplan opgesteld waarvan de verblijfsregeling en de regeling die handelt over de kosten van hun zoontje in een beschikking door de rechtbank zijn bekrachtigd. De ouders hebben tijdens de mediation een ander communicatiepatroon kunnen laten ontstaan waardoor tussen hen een goede ouderschapsrelatie is ontstaan.

Een half jaar voordat hun zoontje naar school gaat, zullen ouders in mediation bespreken welke afspraken zij zullen maken omtrent de schoolkeuze en de verdeling van vakanties. Moeder achtte de situatie nog te onzeker om hierover al regelingen te treffen in deze mediation. Nadat zij afscheid hebben genomen staan de ouders op de parkeerplaats nog een half uur samen te lachen en te praten over hun mooie zoontje.

Opmerking mediator

Het feit dat de mishandeling van moeder en het kind door vader werd ontkend maakte dit proces erg lastig. Als mediator heb ik hier echter niet te veel aandacht aan geschonken en heb ik de ouders uitgelegd dat een mediator geen oordeel kan hebben over een dergelijk thema, maar dat een gevoel van een partij niet kan worden ontkend, of een voorval zich nu wel of niet heeft voorgedaan. Tevens heb ik gezegd dat mediation vooral op de toekomst is gericht.

Deze mediation was een schoolvoorbeeld van het effect van het plaatsnemen op de stoel van de ander, derhalve vanuit het perspectief van de ander naar de zaak kijken. Dit inzicht heeft partijen erg geholpen en zal hen naar ik vermoed ook verder helpen in de toekomst.

De interventie die inhield dat de vrouw een andere positie aan tafel kon innemen was zeer effectief. Zij had dit nodig om haar positie naast de vader in te kunnen nemen en daarmee achter hem vandaan te komen. Een ogenschijnlijk eenvoudige maar zeer waardevolle interventie.

Lastig in deze mediation was ook dat partijen met betrekking tot de mishandeling in een welles-nietes verhouding tegenover elkaar stonden. Dit maakte dat ik ervoor heb gekozen om de verschillende gebeurtenissen apart te bespreken en partijen daarbij steeds te vragen om het gebeurde ook te bezien vanuit de positie van de ander.

Op een gegeven moment ontstond er inzicht in elkaar en is deze fase geëindigd met de conclusie dat het huwelijk en de relatie over zijn, maar partijen wel samen verder wilden optrekken als collega-ouders en zij vanaf nu toekomstgericht moeten gaan denken; terugdenken is een "nee" en vooruitdenken een "ja".

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Het betreft een verwijzing door de rechter die via de advocaat van de vrouw is gelopen.

Co-mediation

Er was geen sprake van co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is jurist en ACB en MfN register-mediator/family mediator.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Beide cliënten hadden een eigen advocaat. De advocaten hebben zich inhoudelijk niet met de mediation bemoeid. De boedelverdeling en met name de verdeling van de huwelijksgerelateerde schuld is in goed onderling overleg tussen de advocaten opgelost.

Intake/plenaire/caucus

Er heeft een gezamenlijk intakegesprek plaatsgevonden waarna er een eerste plenaire sessie is georganiseerd. Vervolgens zijn er caucusgesprekken geweest met elk van partijen, gevolgd door gezamenlijke gesprekken.

Verslaglegging

Er heeft geen verslaglegging plaatsgevonden. Tussentijds gemaakte afspraken zijn per email bevestigd.

Duur

Er hebben in totaal 8 sessies van ongeveer 2 uur plaatsgevonden; daarnaast zijn er veel telefoon-gesprekken gevoerd en heeft emailcorrespondentie plaatsgevonden. De mediation heeft in totaal meer dan 20 uur geduurd gedurende een periode van vier maanden.

Mr. A.B. van Rijn, 2settle legal mediation juristen

NM 2016/40

Echtscheiding. Gemeenschap van goederen. Verdeling overwaarde woning. Recht van hypotheek. Afwijkend vereveningsdeel pensioen.

Art. 1:157 e.v., 1:99 e.v., 1:155 e.v. BW

Partijen: Man en vrouw.

Essentie

Partijen zijn ruim 35 jaar gehuwd en hebben 1 (inmiddels meerderjarige) dochter die nog thuis woonachtig is. De man wil niet scheiden. Beide partijen werken fulltime en hebben een vergelijkbaar netto-inkomen. Partijen willen de woning aan de man toedelen en hebben daarom afwijkende afspraken gemaakt over de verdeling van de

overwaarde. Ook over de pensioenverevening zijn afwijkende afspraken gemaakt.

INHOUD MEDIATION

Casus

In het intakegesprek kwam naar voren dat de wens tot echtscheiding uitdrukkelijk afkomstig is van de vrouw. Een ziekte van de man heeft veel invloed gehad op onder meer het seksleven van partijen. Partijen hebben afspraken gemaakt die onder meer inhielden dat de vrouw daarom (seksuele) relaties buiten het huwelijk mocht aangaan. Tegen de afspraken in, is de vrouw verliefd geworden op een andere partner. De man is daarover heel boos en verdrietig, maar wil niet scheiden. Voor de vrouw is er echter geen weg meer terug.

In het belang van de dochter van partijen kiezen zij uitdrukkelijk voor mediation.

Uit de gesprekken blijkt dat de vrouw kampt met een groot schuldgevoel. Zij is daarom bereid om in te stemmen met een regeling waarbij zij afstand doet van de volledige overwaarde van de woning. De vrouw wil daarnaast afstand doen van het deel van het pensioen van de man waarop zij krachtens de wet aanspraak kan maken.

De dochter van partijen heeft nadrukkelijk "partij" gekozen voor de man en wil tijdens het verloop van de besprekingen niets meer met haar moeder te maken hebben. Partijen delen hun zorgen over die situatie.

De besprekingen daarna zijn te verdelen in een tweetal onderwerpen, te weten de financiële afwikkeling en de verstandhouding tussen de vrouw en de dochter. Met betrekking tot de financiële afwikkeling is veel aandacht besteed aan de verdeling van de overwaarde van de woning en de pensioenverevening. De man wilde in de woning blijven wonen en was van oordeel dat de vrouw dat mogelijk moest maken. Daarbij sprak hij haar sterk aan op haar schuldgevoel en op haar verantwoordelijkheden jegens haar dochter. De vrouw wilde de man daarin in eerste instantie ver tegemoetkomen.

Na een aantal besprekingen kwam de vrouw echter terug op haar toezegging de gehele overwaarde aan de man te schenken. Ook wilde zij alsnog aanspraak maken op een deel van het pensioen van de man.

Belangen

Het belang van beide partijen is dat de verhouding tussen de dochter en de vrouw weer wordt hersteld. Mede daarom hebben zij een gezamenlijk belang de echtscheiding in goed overleg te regelen. Het belang van de man is dat hij de

echtelijke woning kan overnemen. Daarnaast heeft de man er belang bij om een groot deel van zijn pensioen te behouden. Het belang van de vrouw is de man en hun dochter verzorgd achter te laten, maar ook om haar eigen financiële toekomst veilig te stellen. Bijkomend belang is daarbij dat de vrouw haar schuldgevoel een plek weet te geven.

Resultaat

Partijen komen overeen de echtelijke woning aan de man toe te delen onder de verplichting voor ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid van de hypothecaire geldlening te ontslaan. De vrouw zal haar aandeel in de overwaarde van de woning vooralsnog niet opeisen. De verdeling van de vrouw wordt omgezet in een lening aan de man. Ter zekerheid is ten behoeve van de vrouw een 2^e recht van hypotheek op de woning gevestigd.

De vrouw maakt aanspraak op een beperkt deel van het ouderdomspensioen van de man.

De verstandhouding tussen de vrouw en dochter is langzaam verbeterd en partijen hebben er vertrouwen in dat die relatie weer helemaal hersteld zal worden.

Opmerkingen mediator

Tijdens de eerste bespreking kwam duidelijk naar voren dat de vrouw met een groot schuldgevoel kampte. Daardoor was zij bereid (te) grote concessies te doen ten aanzien van de verdeling van het vermogen en de verevening van het pensioen. Door veel tijd en aandacht te besteden aan de inhoud van de relatie en de achterliggende redenen van de echtscheiding verminderde het schuldgevoel en kwamen partijen tot de conclusie dat een sterk afwijkende verdeling geen recht deed aan hun jarenlange huwelijk. Partijen zagen in dat het huwelijk al jaren niet goed meer was en dat de relatie van de vrouw mede daarin haar oorzaak had. De vijf bouwstenen voor een goede relatie (Van Steenwegen) gaven partijen een goed inzicht in hun relatie en de tekortkomingen daarin. De boosheid van de man maakte plaats voor meer begrip, terwijl de vrouw zich minder schuldig voelde.

Er heeft op initiatief van de mediator veelvuldig overleg plaatsgevonden met de hypotheekadviseur van de bank, een pensioenskundige en de notaris over de inhoud van de gemaakte afspraken. Door hier veel tijd aan te besteden raakten partijen steeds meer overtuigd van de haalbaarheid en uiteindelijk zijn partijen in goede harmonie uit elkaar gegaan. Beiden waren zeer tevreden met de gemaakte afspraken en stonden daar volledig achter.

PROCES MEDIATION

Verwijzing

Partijen hebben op eigen initiatief voor mediation gekozen, zonder tussenkomst van advocaten of de rechtbank.

Co-mediation

Er is geen sprake van co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is advocaat/mediator.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de hypotheekadviseur van partijen, een pensioenskundige en de notaris over de inhoud van de gemaakte afspraken.

Intake/plenaire/casus

De mediation is gestart met een gezamenlijk intakegesprek, gevolgd door 6 uitgebreide gezamenlijke besprekingen.

Verslaglegging

Van alle besprekingen zijn gespreksverslagen gemaakt.

Duur

In totaal hebben er 7 besprekingen plaatsgevonden in een tijdsbestek van bijna 7 maanden. De duur van de besprekingen bedroeg gemiddeld 1 à 2 uur.

T.J.H. (Theo) Zwiers, Blankestijn Advocaten & Mediators te Hengelo

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

Artikel 1. PARTNERALIMENTATIE

1.1 Partijen komen overeen dat zij na de ontbinding van hun huwelijk tegenover elkaar niet tot betaling van alimentatie gehouden zullen zijn. Dit nihilbeding is gebaseerd op het feit dat beide partijen op het tijdstip van ondertekening van het convenant in staat zijn om in het eigen levensonderhoud te voorzien uit arbeid en/of vermogen.

Niet wijzigingsbeding

1.2 Het in artikel 1.1 bepaalde kan niet bij rechterlijke uitspraak worden gewijzigd, op grond van een wijziging van omstandigheden, behoudens in het geval van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden dat de partij die de wijziging verzoekt naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer aan het niet-wijzigingsbeding mag worden gehouden, zoals in artikel 1:159 lid 3 BW is bepaald.

Artikel 2. DE ECHTELIJKE WONING EN DAAR-MEE VERBAND HOUDENDE RECHTEN EN LASEN

2.1 Tot de huwelijkse gemeenschap van partijen behoort de onroerende zaak staande en gelegen aan de [adres].

2.2 De in artikel 2.1 genoemde onroerende zaak wordt voor de daaraan volgens partijen in onderling overleg toegekende waarde van €... toegedeeld aan de man, onder de opschortende voorwaarde zoals vermeld in artikel 2.5. Voormelde waarde van €... is gelijk aan de WOZ-waarde van de woning.

2.3 Op de in artikel 2.1 genoemde onroerende zaak rust een schuld uit hoofde van hypothecaire geldlening, afgesloten bij de BANK, thans pro resto groot €...

2.4 Aan de hypotheek is een spaarpolis gekoppeld, waarvan de waarde ongeveer €... bedraagt. De rechten uit deze polis worden voor deze waarde eveneens onder de hierna in artikel 2.5 genoemde opschortende voorwaarde toege- deeld aan de man. De levering van deze polis aan de man geschiedt door middel van onderteke- ning van dit convenant en mededeling daarvan aan de verzekeraar. Partijen verplichten zich alle door de verzekeringsmaatschappij in verband met deze levering verlangde stukken te zullen ondertekenen.

2.5 Toedeling van de in artikel 2.1 genoemde woning en de rechten voortvloeiende uit de in artikel 2.4 genoemde polis aan de man geschiedt onder de opschortende voorwaarde dat de in arti- kel 2.3 genoemde hypotheeknemer de vrouw ontslaat uit haar hoofdelijke verplichtingen met betrekking tot de in artikel 2.3 genoemde hypo- theekschuld.

2.6 Partijen geven hierbij opdracht aan notaris mr. X te Y of diens plaatsvervanger om zo mo- gelijk binnen één maand na inschrijving van de echtscheidingsbeschikking een notariële akte te verlijden, waarbij de in artikel 2.1 genoemde onroerende zaak goederenrechtelijk aan de man geleverd wordt. De kosten van deze akte en de verdere kosten verbonden aan de inschrijving zullen partijen gelijkelijk dragen.

2.7 Ten gevolge van de toedeling van de onver- deelde helft van de hiervoor in artikel 2.1 ge- noemde onroerende zaak en de hiervoor in arti- kel 2.4 genoemde spaarpolis aan de man, wordt de man overbedeeld voor een bedrag van €... Ter verwerving van die onverdeelde helft van de woning en de spaarpolis dient de man derhalve aan de vrouw te betalen de somma van €...

2.8 Partijen stellen vast dat de man niet in staat is om voormeld bedrag van €... aan de vrouw uit te betalen. Partijen stellen daarnaast vast dat zij het in het belang van de dochter van partijen achten dat zij in de echtelijke woning kan blij- ven wonen. De vrouw is daarom bereid om haar aandeel in de overwaarde van de woning en de spaarpolis vooralsnog niet op te eisen. Partijen komen overeen deze vordering om te zetten in een renteloze geldlening van de vrouw aan de man. Deze geldlening zal niet opeisbaar zijn be- houdens in de navolgende situaties:

- overlijden van de man;
- verkoop van de woning aan derden.

Indien één van voornoemde situaties zich voor- doet, zal de vordering van de vrouw direct en zonder ingebrekestelling opeisbaar zijn.

2.9 Ter zekerheid van de vordering van de vrouw zal op de woning een tweede recht van hypotheek ten behoeve van de vrouw worden afgesloten. De man zal hieraan zijn medewer- king verlenen. De hypotheek zal een hoogte heb- ben van een bedrag van €... De kosten van deze hypotheekakte zullen door partijen gezamenlijk, ieder voor de helft, worden gedragen.

2.10 Zoals hiervoor gesteld komen partijen overeen dat de man geen rente is verschuldigd over de geldlening zoals door de vrouw aan hem verstrekt. Indien en voor zover de Belasting- dienst van oordeel is dat hier sprake is van een schenking, komen partijen overeen dat de jaar- lijke rente gelijk is aan de hoogte van het jaar- lijks belastingvrij te schenken bedrag. De vrouw voldoet hiermee aan een natuurlijke verbintenis jegens de man en de meerderjarige dochter van partijen.

2.11 De eigenaarslasten van de echtelijke wo- ning komen vanaf [datum] voor rekening van de man. Ook de hypotheekrente en alle overige gebruikerslasten komen vanaf deze datum voor rekening van de man. De vrouw wordt hiervoor gevrijwaard.

2.12 Indien de woning in de toekomst wordt verkocht aan derden voor een bedrag hoger dan €... zal de vrouw meedelen in de waardestijging in die zin, dat de helft van de waardestijging ten opzichte van een bedrag van €... aan haar toe- komt. Indien de woning in de toekomst wordt verkocht aan derden voor een bedrag lager dan €... zal de vrouw ook meedelen in deze waarde- vermindering.

2.13 De kosten van het onderhoud van de wo- ning komen voor rekening van de man. Deze kosten zullen bij verkoop van de woning niet worden verrekend.

Artikel 5. DE PENSIOENEN EN DE VEREVENING DAARVAN

5.1 Beide partijen hebben ten tijde van het huwelijk aanspraken opgebouwd op ouderdoms- en partnerpensioen. Het pensioen van de man is opgebouwd bij pensioenfonds X. Het pensioen van de vrouw is opgebouwd bij pensioenfonds Y, alsmede bij het pensioenfonds Z.

Afwijkend vereveningsdeel

5.2 De door partijen opgebouwde ouderdomspensioenaanspraken zullen niet worden verevend conform de in artikel 1:155 BW jo. artikel 2 lid 1 van de Wet Verevening Pensioenrechten na Scheiding opgenomen standaardregeling. In de plaats daarvan komen partijen overeen dat:

- de vrouw een direct vorderingsrecht zal verkrijgen jegens de in artikel 5.1 vermelde pensioenuitvoerder X ter grootte van [...] % van het totale ouderdomspensioen van de man en daarmee ook een rechtstreekse uitbetaling van de pensioenuitvoerder van dit deel, voor zover dit in de huwelijkse periode is opgebouwd; en
- de man een direct vorderingsrecht zal verkrijgen jegens de in artikel 5.1 vermelde pensioenuitvoerders (Y en Z) ter grootte van [...] % van het totale ouderdomspensioen van de vrouw en daarmee ook een rechtstreekse uitbetaling van de pensioenuitvoerders van dit deel, voor zover dit in de huwelijkse periode is opgebouwd.

Partijen zullen binnen twee jaar na de inschrijving van de echtscheiding aan voormelde pensioenuitvoerders door middel van het daartoe voorgeschreven formulier mededeling doen van de echtscheiding en van het tijdstip daarvan, alsmede de in artikel 5.2 bedoelde overeenkomst, zulks teneinde te bewerkstelligen dat partijen jegens de voormelde pensioenuitvoerders over en weer een recht op uitbetaling van het overeengekomen deel van de uit te betalen pensioentermijnen zullen verkrijgen.

Het in dit artikel bedoelde formulier zal door beide partijen worden ondertekend.

5.4 (Bijzonder) partnerpensioen

Ten aanzien van alle tot de datum van ontbinding van het huwelijk door de vrouw respectievelijk door de man opgebouwde aanspraken op partnerpensioen, komen partijen overeen dat overeenkomst de wettelijke standaardregeling van artikel 57 lid 1, lid 2 respectievelijk lid 3 Pensioenwet wordt gehandeld.

Getekend op 2 april 2015

NM 2015/35

Echtscheiding. Huwelijkse voorwaarden koudes uitsluiting. Investeren in echtelijke woning. Kortere duur partneralimentatie in verband met pensioengerechtigde leeftijd man.

Art. 1:114 BW e.v., art. 1:154 BW, art. 1:155 BW e.v., art. 1:402a BW

Partijen: man en vrouw

Essentie

Partijen zijn meer dan 25 jaar buiten gemeenschap van goederen getrouwd. De vrouw wil eigenlijk niet scheiden en wil het gezin graag bij elkaar houden. Partijen hebben overeenstemming bereikt over de verdeling van de woningen, de partneralimentatie en hun aandeel in de bijdrage aan hun studerende kinderen.

INHOUD MEDIATION

Casus

Partijen zijn onder het maken van huwelijksvoorwaarden inhoudende uitsluiting algehele gemeenschap van goederen gehuwd, en hebben 4 meerderjarige kinderen, waarvan 2 nog studeren en niet meer thuis wonen. Er zijn 2 gezamenlijke huizen en de man heeft bij aankoop van het eerste huis een bedrag in privé ingebracht.

De vrouw werkt parttime en de man fulltime.

Tijdens het intakegesprek geeft de man aan dat hij na ruim 25 jaar huwelijk wil scheiden. De vrouw is daarover heel boos en verdrietig, met name omdat het voor haar heel onverwacht komt en zij graag nog in therapie was gegaan, maar de man heeft aangegeven daarvoor niets te voelen.

De vrouw accepteert de scheidingsmelding wel en geeft aan dat ze voor mediation hebben gekozen omdat ze heel graag goed contact met elkaar willen houden in verband met de kinderen.

In het intakegesprek is aandacht voor de communicatie met elkaar en ze geven aan het eind van het gesprek aan dat ze sinds tijden voor het eerst weer echt goed met elkaar hebben kunnen praten en verder willen met de mediation.

Tijdens de volgende besprekingen bespreken de man en de vrouw dat ze ieder de helft van de studiebijdrage van de kinderen willen betalen, naast de door de kinderen te ontvangen studiefinanciering. De vrouw geeft aan dat het voor haar van belang is dat dat ook zichtbaar is voor de kinderen en de man is dezelfde mening toegedaan.

De man en de vrouw zijn gezamenlijk eigenaar van 2 huizen met een verschillende waarde en de bedoeling van hen is dat aan ieder van de partners een huis wordt toegeedeeld. De man en de vrouw laten de waarde taxeren en met de taxatiewaarden gaan ze allebei akkoord. Het

waardeverschil en de inbreng van de man dient te worden verrekend.

Zowel de man als de vrouw geven tijdens het derde gesprek aan dat ze er steeds meer vertrouwen in krijgen dat ze er samen goed uitkomen. Ze hebben ook goede gesprekken met hun kinderen gevoerd en dat geeft de vrouw maar ook de man het gevoel dat het gezin niet volledig uit elkaar zal vallen.

De man zal over 8,5 jaar met pensioen gaan en gedurende deze periode zal de man partneralimentatie aan de vrouw betalen. De man en de vrouw hebben allebei ouderdomspensioen opgebouwd. Partners willen graag dat het door hen beiden opgebouwde ouderdomspensioen vervend zal worden.

Belangen

Het belang van de vrouw is om met een bijdrage van de man een eigen huishouding te kunnen voeren. Het belang van hen beiden is dat aan ieder van hen een woning toegedeeld zal worden waarbij het belang van de man is dat het door hem ingebrachte bedrag wordt verrekend.

De man en de vrouw willen daarnaast allebei eenzelfde aandeel hebben in de bijdrage aan hun studerende kinderen. Het gezamenlijk belang is om in gezamenlijk overleg de scheiding goed te regelen en de onderlinge verstandhouding goed te houden waardoor zij als ouders na de scheiding contact over en met de kinderen kunnen hebben en zij elkaar het ouderschap blijven gunnen.

Resultaat

Er wordt overeengekomen dat de vrouw en de man allebei de helft van de (studie)bijdrage zullen voldoen voor de jongste 2 kinderen zolang het kind met redelijke resultaten en in overleg met de ouders met een beroepsopleiding bezig is of studeert, uiterlijk tot het tijdstip waarop het kind de 25-jarige leeftijd bereikt.

De man en de vrouw komen een partneralimentatie overeen voor een periode van ongeveer 8,5 jaar. Daarna zal de vrouw de helft van het ten tijde van het huwelijk door de man opgebouwde ouderdomspensioen ontvangen en zodra de man met pensioen gaat ontvangt de man de helft van het ten tijde van het huwelijk door de man opgebouwde ouderdomspensioen.

De huizen zullen worden toebedeeld, de inbreng van de man wordt verrekend en de vrouw zal het bedrag van de vordering van de man op haar op het moment van de toedeling voldoen.

Partijen waren tevreden met de afspraken, vonden dat ze beter met elkaar konden communiceren en keken allebei positief naar de toekomst zonder elkaar maar met elkaar wat de zorg van en de omgang met de kinderen betreft.

Opmerkingen mediator

Tijdens het intakegesprek was vooral de vrouw heel boos en emotioneel omdat ze zich na vele jaren huwelijk afgedankt voelde. Ze accepteerde de scheidingsmelding wel, maar had er grote moeite mee.

Door in eerste instantie daar aandacht aan te besteden en de man en de vrouw ook goed met elkaar te laten communiceren (door het gebruik van gesprekstechnieken, het stellen van vragen en ieder de tijd te geven deze te beantwoorden en te interveniëren) konden ze daarna in een volgend gesprek allebei aangeven wat ze wilden. Het vertrouwen in elkaar dat ze het goed zouden kunnen regelen groeide en daardoor konden ze financieel goede afspraken maken maar ook met betrekking tot de kinderen. Een ouderschapsplan hoefde niet opgemaakt te worden maar tijdens de besprekingen hebben de man en de vrouw wel naar elkaar aangegeven hoe ze het wilden regelen. Ze hebben aangegeven dat ze elkaar het ouderschap zullen gunnen en ook belangrijke momenten in het leven van de kinderen samen zullen vieren.

PROCES MEDIATION

Verwijzing door rechter

Partijen hebben op eigen initiatief voor mediation gekozen, zonder tussenkomst van advocaten of de rechtbank.

Co-mediation

Er is geen sprake van co-mediation.

Achtergrond mediator

De mediator is jurist met een notariële achtergrond.

Partijbegeleiders en andere betrokkenen

De fiscalist van partijen heeft een rol gespeeld in de vaststelling van de partneralimentatie en de mediator heeft een advocaat ingeschakeld die het gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding heeft ingediend.

Intake/plenair/caucus

De mediation is gestart met een gezamenlijk intakegesprek waarin informatie over mediation is verstrekt en aandacht is gegeven aan de emotie en communicatie van partijen. Daarna hebben 3 gezamenlijke mediationgesprekken van ongeveer 1,5 à 2 uur plaatsgevonden en een laatste afspraak voor de ondertekening van het convenant.

Verslaglegging

Van alle besprekingen zijn verslagen gemaakt.

Duur

In totaal zijn er 4 besprekingen geweest van 1,5 à 2 uur en is na ongeveer 3 maanden het convenant en het gemeenschappelijk verzoekschrift ondertekend.

Liesbeth A.E. Gombert, te Haarlem

RELEVANTE BEPALINGEN OVEREENKOMST

ECHTSCHIEDINGSCONVENANT

De ondergetekenden:

(...)

samen ook te noemen "**partners**".

HET CONVENANT

De man en de vrouw sluiten vóór en onder de opschortende voorwaarde van de beëindiging van hun huwelijk, het volgende, ieder van hen bindende convenant.

DOEL VAN DIT CONVENANT

Zij willen in dit convenant – onder voormelde opschortende voorwaarde – hun afspraken vastleggen inzake de rechtsgevolgen van de beëindiging van hun huwelijk.

VOORAF

Huwelijk

- Partijen zijn op * te * met elkaar gehuwd.
- Uit dit huwelijk zijn 4, inmiddels meerderjarige, kinderen geboren en in leven.
- De man en de vrouw spreken af dat terstond na ondertekening dit convenant aan de rechter zal worden voorgelegd volgens de daarvoor vereiste procedure. Nadat de rechter de beschikking heeft uitgesproken – waarin is geregeld dat het huwelijk wegens duurzame ontwrichting is beëindigd – zal deze beschikking worden ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente *.
- De man en de vrouw verplichten zich aan deze procedure onverkort mee te werken en alle benodigde papieren en handtekeningen op eerste verzoek te leveren.
- Partijen verklaren dat op de beëindiging van hun huwelijk Nederlands recht van toepassing is.

Vermogensrecht huwelijk

Tussen de man en de vrouw gelden huwelijksvoorwaarden waarmee zij afwijken van de wettelijke gemeenschap van goederen. Van deze huwelijksvoorwaarden blijkt uit een akte op * verleden voor notaris mr * te *. Aan deze akte wordt een kopie van deze akte van huwelijksvoorwaarden gehecht. In deze huwelijksvoorwaarden is een algehele uitsluiting van gemeenschap van goederen opgenomen.

Duurzame ontwrichting

De man en de vrouw stellen vast dat hun huwelijk duurzaam is ontwricht en dat zij hun huwelijk met wederzijds goedvinden willen beëindigen.

Datum feitelijk einde samenleving

De man en de vrouw hebben het voornemen om na de echtscheiding hun gemeenschappelijke huishouding en daarmee hun samenleving feitelijk te beëindigen.

De man en de vrouw verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1. PARTNERALIMENTATIE

a. Bedrag

De man zal, ter bestrijding van haar kosten van levensonderhoud, aan de vrouw een partneralimentatie betalen groot: € * per kalendermaand.

Dit is een brutobedrag. De ter zake daarvan verschuldigde belasting en heffingen zijn voor rekening van de vrouw.

b. Betaalwijze

Het bedrag van de partneralimentatie dient middels automatische overschrijving uiterlijk op de 28^e dag van de kalendermaand, voorafgaande aan de maand waarop de betaling betrekking heeft te zijn bijgeschreven op het te geven bankrekeningnummer op haar naam.

De vrouw kan desgewenst schriftelijk een andere bankrekening op haar naam opgeven of de inning namens haar door een andere instantie laten verrichten.

Bij te late betaling is de man, voor elke dag dat de hij nalatig blijft nadat vijf dagen na verzending van een schriftelijke aanmaning aan de man zijn verstreken, aan de vrouw een boete verschuldigd van € 5,00 (vijf euro), tenzij de man kan aantonen dat de te late betaling hem niet is toe te rekenen en evenmin voor zijn risico is. Dit laat onverlet alle de gerechtigde overigens ter beschikking staande rechtsmiddelen.

c. Wijze van berekening

De berekening is opgesteld door * te *, aan de hand van de door de man en de vrouw versterkte gegevens en de geldende 'Alimentatienormen'.

Bij de berekening is uitgegaan van een brutojaarinkomen van de man van ongeveer € * en een brutojaarinkomen van de vrouw van ongeveer € *.

d. Duur partneralimentatie

Partijen spreken af dat de alimentatie verschuldigd zal zijn gedurende een periode, gerekend vanaf de datum van inschrijving van de beschikking van de rechter in de registers van de burgerlijke stand tot het moment

ment dat de man de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

De partneralimentatie eindigt voorts zodra de vrouw in het huwelijk treedt, een geregistreerd partnerschap aangaat of is gaan samenleven met een ander als waren zij gehuwd of als hadden zij hun partnerschap laten registreren in de zin van artikel 1:160 Burgerlijk Wetboek.

In afwijking van het hiervoor bepaalde eindigt de alimentatieverplichting van de man niet direct bij samenleven van de vrouw zoals bedoeld in artikel 1:160 Burgerlijk Wetboek, mits de vrouw vóór schriftelijk te kennen heeft gegeven aan de man met wie en per welke datum zij van plan is te gaan samenwonen. In dat geval zal de alimentatieverplichting stoppen na de aanvang van het samenleven door de vrouw. Als de samenleving na zes maanden nog voortduurt, eindigt de alimentatie definitief en zal deze niet meer herleven. Als de samenleving binnen de termijn van zes maanden eindigt zal de alimentatieverplichting van de man herleven.

Wordt aan de voorwaarde van schriftelijke kennisgeving niet voldaan, dan geldt artikel 1:160 Burgerlijk Wetboek onverkort en eindigt de alimentatie van rechtswege.

De mogelijkheid van verlenging voorzien in artikel 1:157 lid 5 Burgerlijk Wetboek zal niet van overeenkomstige toepassing zijn.

- e. *Indexering partneralimentatie volgens de wet*
Op de partneralimentatie is de wettelijke indexeringsregeling van artikel 1:402a Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing, voor het eerst per 1 januari 2014.

- f. *Aanpassing partneralimentatie na wijziging berekeningsmaatstaven*

De partneralimentatie kan op verzoek van een partij worden aangepast indien zich een, anders dan incidentele, substantiële wijziging voordoet met betrekking tot het in sub c, genoemde brutojaarincome waarvan de partners thans voor het berekenen van de partneralimentatie zijn uitgegaan.

Hiervan is alleen sprake indien herrekening van de partneralimentatie op basis van de veranderde maatstaven zou leiden tot een verschil met die welke nu is vastgesteld. De alimentatieberekening zal op basis van het in sub c, gestelde worden uitgevoerd.

De partners zullen samen en in goed overleg de benodigde berekening laten uitvoeren en elkaar alle daarvoor benodigde gegevens verstrekken. Indien beiden instemmen met deze berekening zullen de kosten voor gezamenlijke rekening zijn. Mochten zij onenigheid hebben over de berekening of anderszins, dan wordt verwezen naar artikel 6 van dit convenant.

- g. *Wet werk en bijstand 'bijstandsverhaal'*

De partners zijn bekend met het bepaalde in artikel 1:159a Burgerlijk Wetboek dat een onderling gemaakte partneralimentatie-afsprake een rechterlijke toewijzing tot verhaal door de gemeente op grond van artikel 13 Wet werk en bijstand niet in de weg staat.

Artikel 2. VERDELING EN VERREKENING VAN DE GEMEENSCHAP

Partijen zullen na beëindiging van hun huwelijk overgaan tot verdeling en verrekening van hun gemeenschappelijk vermogen en wel als volgt:

a. Woningen

1. de woning gelegen te *, kadastraal bekend gemeente *, sectie *, nummer *, groot * are en * centiare, hierna ook te noemen: "het registergoed sub 1";
2. de woning gelegen te *, kadastraal bekend gemeente *, sectie *, nummer *, groot * are en * centiare, hierna ook te noemen: "het registergoed sub 2".

De man en de vrouw zijn ieder voor de onverdeelde helft gerechtigd tot de registergoederen sub 1 en 2.

Hypotheek

Het registergoed sub 1 is met een eerste en tweede recht van hypotheek bij * Bank NV bezwaard.

Toedeling registergoederen

De man zal het registergoed sub 1 van de vrouw overnemen alsmede de daarop rustende hypotheekschulden en de vrouw zal het registergoed sub 2 van de man overnemen.

De toedeling van de registergoederen zal zo spoedig mogelijk na de inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand * geschieden.

De woonlasten, waaronder de hypotheeklasten, gas, water, licht, eigenaarslasten en andere gebruiklasten, zullen na de toedeling voor wat betreft het registergoed sub 1 voor rekening van de man en voor wat betreft het registergoed sub 2 voor rekening van de vrouw komen.

Waarde registergoederen

De partners hebben de woningen laten taxeren door * makelaars en aanvaarden de door hen vastgestelde waarde.

De waarde van het registergoed sub 1 is vastgesteld op €* en de waarde van het registergoed sub 2 op €*.

Overwaarde registergoederen

De waarde van de registergoederen sub 1 en 2, zijnde €* minus de restant hypotheekschuld, groot €* bedraagt €*. De vrouw en de man zijn daar ieder voor de helft in gerechtigd, zijnde

een bedrag groot € *. Aan de vrouw wordt toebedeeld het registergoed sub 2 met een waarde van € *. Aan de man wordt toebedeeld het registergoed sub 1, met een waarde van € * alsmede de restant hypotheekschuld, groot € *. De man heeft aldus een vordering op de vrouw wegens overbedeling van de vrouw ter grootte van € *. Daarnaast is er door de man tijdens het huwelijk voor de aankoop van een woning op beider naam een bedrag in privé ingebracht ter grootte van € * en heeft de man een vordering op de vrouw ter grootte van de helft van deze inbreng zijnde € *. De vordering van de man op de vrouw bedraagt in totaal dus € *.

Betaling overbedelingsschuld registergoederen

De man en de vrouw zijn verplicht tot het verlenen van medewerking aan de verdeling en levering van de registergoederen aan de vrouw en de man. De vrouw krijgt aan waarde € * meer toebedeeld dan de man. Derhalve heeft de vrouw een overbedelingsschuld ter grootte van de helft, zijnde € *, aan de man. Deze overbedelingsschuld groot € * alsmede de vordering van € *, in totaal € * zal door de vrouw aan de man, zonder bijberekening van rente, dienen te zijn voldaan op het moment van toedeling en levering van de registergoederen sub 1 en 2, dit alles zo spoedig mogelijk nadat de beschikking van de rechtbank is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente *. De kosten met betrekking tot de akte van verdeling zullen voor rekening van de man en de vrouw komen.

Ontslag hoofdelijke aansprakelijkheid

De man zal het registergoed sub 1 van de vrouw overnemen. Op grond van de hypothecaire geldlening zijn de man en vrouw voor het geheel hoofdelijk aansprakelijk voor de hiervoor vermelde hypothecaire leenschulden van de * Bank NV, welke schulden geheel worden toebedeeld aan de man.

De toedeling van de hypothecaire leenschulden behoeft toestemming van de schuldeiser.

De man dient zorg te dragen voor het ontslag van de aansprakelijkheid van de vrouw, waarbij de partners zich verplichten al het daartoe nodige terstond te verrichten waarvoor zij elkaar bij deze onherroepelijk volmacht verlenen, onder meer voor het tekenen van de daartoe door de schuldeiser verlangde stukken.

De toedeling van de registergoederen zal niet eerder geschieden dan dat de vrouw is ontslagen uit iedere verplichting van de hypothecaire geldleningen.

Gemeenschappelijke goederen

Peildatum

De partners nemen als peildatum voor de verdeling van hun gemeenschappelijke goederen heden.

Verdeling

De partners zullen na beëindiging van hun huwelijk overgaan tot de verdeling van hun gemeenschappelijke goederen, en wel als volgt:

Toedeling aan de man

Aan de man worden toegedeeld de navolgende goederen:

- de woning gelegen te *, *;
- de helft van saldi van de op beider naam staande bankrekeningen;
- het gedeelte van de inboedel zoals tussen de man en de vrouw is overeengekomen;
- zijn kleding en andere lijfgoederen;
- een vordering op de vrouw groot € * wegens overbedeling, door de vrouw te voldoen zonder bijberekening van rente aan de man;
- de auto, merk: *, kenteken: *;
- en voorts de schulden die sinds heden op zijn naam en/of door zijn toedoen zullen ontstaan, onder de verplichting voor de man om:
- de hypothecaire leenschulden bij * Bank NV over te nemen;

Toedeling aan de vrouw

Aan de vrouw worden toegedeeld de navolgende goederen:

- de woning, gelegen te *, *;
- de helft van saldi van de op beider naam staande bankrekeningen;
- het gedeelte van de inboedel zoals tussen de man en de vrouw is overeengekomen;
- haar kleding en andere lijfgoederen;
- de auto, merk: *, kenteken: *;
- en voorts de schulden die sinds heden op haar naam en/of door haar toedoen zullen ontstaan, onder de verplichting voor de vrouw om:
- te voldoen aan de man een bedrag wegens overbedeling van de woning ter grootte van € *.

Overdracht polis(sen)

De levering van toegedeelde vorderingsrechten, waaronder rechten uit polissen levensverzekering, geschiedt door middel van deze akte én de kennisgeving daarvan aan de (rechts)persoon jegens wie de vorderingsrechten kunnen worden uitgeoefend.

De partners verlenen elkaar onherroepelijk volmacht om deze kennisgeving te doen, nadat op de hiervoor aangegeven wijze van de tijdige vervulling van de opschortende voorwaarde einde huwelijk is gebleken.

b. Inboedel

De man en de vrouw verklaren dat de inboedel in onderling overleg is verdeeld.

c. Geen onverdeelde nalatenschappen

De man en de vrouw zijn volgens hun opgave niet gerechtigd in een onverdeelde nalatenschap of vordering krachtens erfrecht.

d. Eventuele privégoederen. Geen uitsluitingsclausule

De man heeft niet en de vrouw heeft niet in het verleden goederen krachtens erfenis verkregen ter zake waarvan bij testament – overeenkomstig artikel 1:94 lid 1 slot Burgerlijk Wetboek – was bepaald dat deze niet in een huwelijksgoederengemeenschap zouden vallen. Voor zover er sprake mocht zijn van bijzondere aan de man of vrouw “verknachte” goederen, die ingevolge artikel 1:94 lid 3 van het Burgerlijk Wetboek niet in de gemeenschap vallen, zijn partijen het daarover eens en heeft de betreffende partij de hem of haar aldus toebehorende goederen reeds onder zich, zonder verrekenplicht.

e. Fiscale regeling Inkomstenbelasting

Partijen zullen ervoor zorgen dat de aangifte over het jaar tweeduizendveertien (2014) en tweeduizendvijftien (2015), met het oog op de aftrek van de hypotheekrente van de echtelijke woning, in overleg met elkaar wordt gedaan. De aanslag die daarop volgt komt voor zijn/haar rekening. Een eventuele teruggave zal ieder der partijen kunnen behouden.

Vanaf tweeduizendzestien (2016) zal ieder der partijen de eigen aangifte doen dan wel laten doen en de aanslag die daarop volgt voor zijn/haar rekening nemen. Een eventuele teruggave zal ieder der partijen kunnen behouden.

f. Kosten kinderen

De man en de vrouw zullen ieder de helft van de (studie)bijdrage van de jongste 2 kinderen voldoen zolang het kind met redelijke resultaten en in overleg met de ouders met een beroepsopleiding bezig is of studeert, uiterlijk tot het tijdstip waarop hij/zij de vijfentwintigjarige leeftijd bereikt.

Artikel 3. PENSIOENRECHTEN

a. Pensioenafspraken

Volgens opgave van de partners bestaan er pensioenafspraken waarop de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding van toepassing is.

b. Verevening ouderdomspensioen van de man en de vrouw volgens de wet

Het ouderdomspensioen ingevolge de pensioenregelingen van de man en de vrouw zal worden verevend overeenkomstig de in artikel 3 lid 1 van de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding opgenomen standaardregeling. Dit houdt in dat ieder van hen vanaf de pensioeneringsdatum recht heeft op *de helft* van het tijdens het huwelijk door de man en de vrouw

opgebouwde ouderdomspensioen, zoals verder berekend in bedoeld artikel.

c. Nabestaandenpensioen

Een partner behoudt onverkort zijn respectievelijk haar recht op het nabestaandenpensioen dat bij de pensioenregelingen van de andere partner is opgebouwd.

d. Splitsing lijfrentevervoorzieningen

De hierna vermelde lijfrentepolissen zullen worden gesplitst. De man en vrouw krijgen ieder een eigen lijfrentevervoorziening ter grootte van de helft van de waarde van de huidige polissen. Het betreft de volgende polissen:

- *, polisnummer *;
- *, polisnummer *;
- *, polisnummer *;
- *, polisnummer *;

e. Berichtgeving aan pensioenfonds

Deze akte wordt, voor zover deze een afwijking van de wettelijke regeling inhoudt, door de partners aangemerkt als een “overeenkomst met het oog op de scheiding” bedoeld in artikel 2 lid 1 slot van de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding.

De partners zullen terstond na hun scheiding mededeling doen aan het pensioenfonds of ander uitvoeringsorgaan, door middel van het daartoe door het fonds of orgaan voorgeschreven formulier en verlangde bijlagen. Het formulier zal door de partners worden ingevuld en ondertekend. Partijen zijn ermee bekend dat de mogelijkheid om pensioenrechten te verdelen binnen twee jaar na inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand komt te vervallen.

Artikel 4. KWIJTING EN VRIJWARING

- a. Partijen verklaren hierbij de tussen hen bestaande huwelijksgemeenschap met inachtneming van de maatstaven van redelijkheid en billijkheid te hebben verdeeld en zij verklaren tevens, behoudens met betrekking tot de rechten en verplichtingen genoemd in dit convenant, niets meer van elkaar te vorderen te hebben en elkaar kwijting te verlenen.

- b. De man vrijwaart de vrouw en de vrouw vrijwaart de man voor aanspraken ter zake van schulden die hij respectievelijk zij krachtens dit convenant voor zijn respectievelijk haar rekening neemt.

Artikel 5. KOSTEN

De kosten van het convenant, de werkzaamheden verbonden aan het verkrijgen van de rechterlijke beschikking worden door de man en de vrouw, ieder voor de helft, gedragen.

Artikel 6. GESCHILLEN

Ingeval partijen in de toekomst van mening verschillen omtrent de interpretatie of uitvoering van dit convenant zullen zij trachten door middel van onderling overleg tot een regeling te komen. Voor het geval zij hier niet in slagen, spreken zij de intentie uit dat zij zich zullen wenden tot * of een andere scheidingsbemiddelaar teneinde te trachten de gerezen geschilpunten door bemiddeling tot een oplossing te brengen. Eerst indien deze bemiddeling niet tot resultaat leidt, zullen de partijen zich elk tot een eigen advocaat wenden die dan het geschilpunt eventueel aan de rechter kan voorleggen.

SLOTBEPALINGEN

Partijen verbinden zich deze overeenkomst noch geheel, noch gedeeltelijk te zullen (laten) ontbinden op grond van enigerlei tekortkoming in de nakoming daarvan. Nakoming zal steeds gevorderd kunnen worden, al dan niet met schadevergoeding.

De opschortende voorwaarde einde huwelijk binnen zes maanden

Voor al hetgeen de man en de vrouw in deze akte zijn overeengekomen en hebben geregeld, geldt als opschortende voorwaarde het einde van het huwelijk van partijen door de inschrijving van de beschikking van de rechter in de registers van de burgerlijke stand binnen zes maanden na de dag waarop de beschikking in kracht van gewijsde is gegaan. Blijft de inschrijving binnen deze termijn achterwege, dan verliest al hetgeen in deze overeenkomst is overeengekomen en geregeld haar kracht.

Ondertekening van partijen

